

ES CORCÓ

Publicació Ganxona

Any 1 - n.º 5 - Maig 1981 - Sant Feliu de Guíxols

- Recordant a JOSEP PLA
- La pesca toca fons: Entrevista a Miquel Frigola
- Especial Turisme
- D'abans Cop d'Estat a St. Feliu? Any 1917
Les cases de putes a St. Feliu

Zonnes

MARBRES

Dr. Rovira, 24 - Telèfon 32 06 49

SANT FELIU DE GUÍXOLS

Materials per a la Construcció

A. Descayre, S.A.

Ctra. Girona, 76-88 - Tel. 32 09 45

SANT FELIU DE GUÍXOLS

PAVIMENTS I REVESTIMENTS NACIONALS I D'IMPORTACIÓ

Distribuïdors de:

PORTLANCA

Amianto Cemento, Rocalla, S.A.

Forjados Roura Anglada, S. A. - Vich

Cementos Molins, S.A.-Molins de Rey

Galeria d'Art

N. España

Exposició de Pintures

Carles Piqueras

Del 30 de maig al 12 de juny

*Inauguració i vernissage el
dia 30 a les 8 del vespre*

C/. Travessia Barceloneta, 16

Telèfon 32 28 45

SANT FELIU DE GUIXOLS

ELDORADO

GRILL - BAR

MENUS DIARIS

i

SERVEI a la CARTA

Rambla Vidal, 11 - Telèfon 32 10 29

Sant Feliu de Guíxols

les cartes sobre la taula

Sr. Director:

Des de fa bastant de temps, se sent a parlar molt del nou Pla d'Ordenació Municipal. Sembla que ara va de veritat, ja que hi treballa un equip de tècnics o especialistes en la matèria i, a més a més, es fa conjuntament amb Platja-Castell d'Aro i Santa Cristia d'Aro, si bé cada municipi, òbviament, seguirà les seves pròpies directrius o necessitats.

De manera que, per aquesta banda, hauriem d'estar tranquils. Vaig tenir l'oportunitat d'assistir a una de les sessions informatives que es varen fer a l'Ajuntament per allà els primers dies de febrer, on s'exposaren els trets generals i els objectius que es perseguien amb el Pla, és a dir, la filosofia que hi aplicaria l'equip de treball. Em va semblar prou interessant i correcte, tot i la meva inexperiència en aquestes coses.

La meua preocupació comença ara, passats més de tres mesos, en sentir rumors que la cosa està encallada. I un se'n recorda del que va passar, fa pocs anys, amb el Pla que redactava el senyor Solans, a una primera presentació del

qual vaig poder assistir. També aleshores em va semblar un projecte racional i que per fi la nostra ciutat tindria una eina vàlida de cara al seu desenvolupament futur. Però es veu que determinats sectors del nostre municipi no hi estaven d'acord, i mai més se'n va saber res. Ens passarà ara el mateix? Seria trist que fos així, que per culpa d'uns pocs (els de sempre), el poble, principal contribuent, en pagués com sempre les conseqüències.

Tot esperant veure ben aviat aquest Pla a informació pública, el saluda ben cordialment,

RAMIR II

Al Col·lectiu d'Es Corcó:

En primer lloc, voldria felicitar-vos. Per fi tenim a Sant Feliu una publicació digna d'aquest nom i digna de la nostra ciutat.

En segon lloc, el darrer Es Corcó d'a-

bril, com els tres primers, m'ha agradat molt. Hi ha molta cosa escrita en defensa de la nostra llengua, de la nostra autonomia, de la nostra nació... que jo signaria. També quelcom de la crítica, fàcil, que hom fa contra els partits polítics.

Però m'he quedat amb un dubte. No serà tot això —no vosaltes, sinó tots els mitjans de comunicació; avui només es parla d'aquestes coses, de les declaracions d'en Tarradellas, de les anti-Tarradellas..., etc.— com una «cortina de fum» per a distreure'ns, conscient o inconscientment del problema més gros, el més important per a mi: L'ATUR?

Us asseguro que no és cap retret. Tot el contrari: una suggerència.

Disposeu de sociòlegs, economistes, polítics, historiadors, ecologistes... que podrien tocar a fons aquest problema del «PARO» a Sant Feliu, a Catalunya..., les causes, les conseqüències de tot ordre, apuntant possibles solucions..., etc.

Esperant que acollireu la meua suggerència i la fareu pública, us saluda

M.ª ÀNGELS COMAS

ES CORCÓ

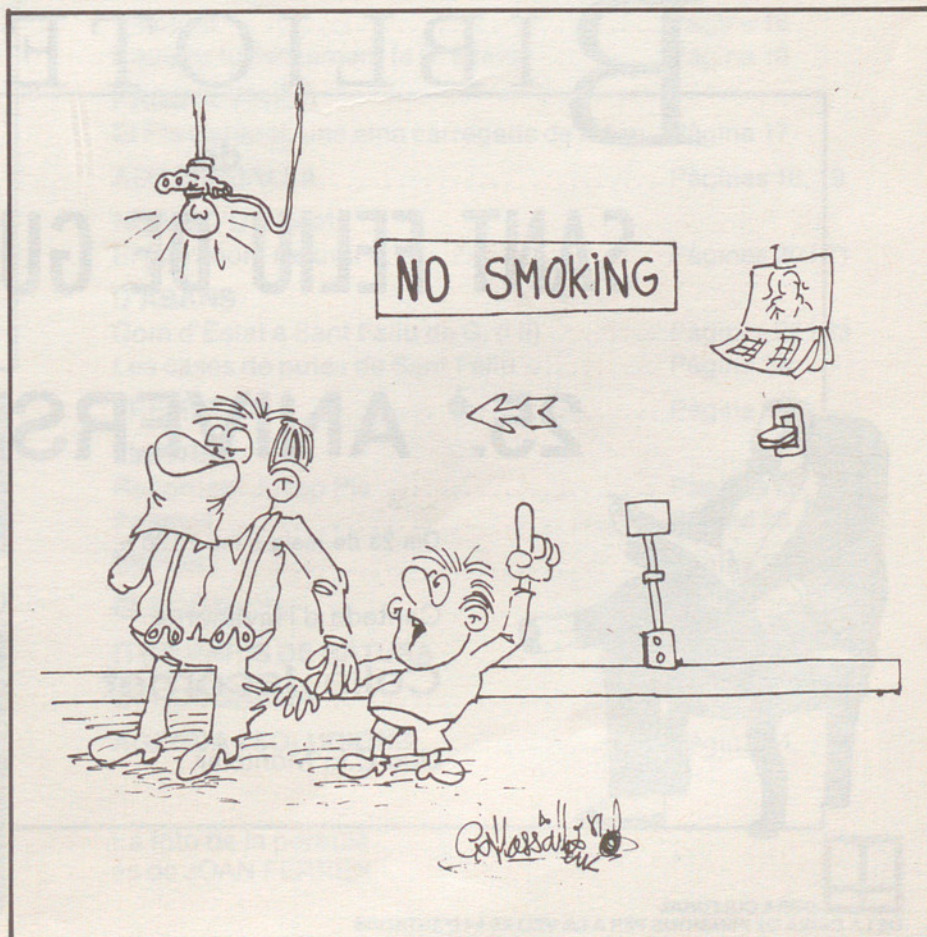
PRIMER CONCURS LITERARI "Es Corcó"

Coincidint amb la inauguració de l'Exposició de Pintura del nostre company del col·lectiu de redacció, en Carles Piqueras, tindrà lloc l'acte de proclamació dels guanyadors del PRIMER CONCURS LITERARI «ES CORCÓ» i la corresponent entrega de premis.

Dia: 30 de maig

Hora: 8 de la tarda

Lloc: Galeria d'Art N. ESPUÑA
Travessia Barceloneta, 16

CONFECCIÓ I INSTAL·LACIÓ DE CORTINES

MAGI PUJOL

MOBLES

Moble Català i Rústic Espanyol
Moble Clàssic

Del·legació Articles SEMA

Teulera, 11 - Telèfons 83 70 02 - 83 71 00 - SANTA CRISTINA D'ARO

BIBLIOTECA

de

SANT FELIU DE GUÍXOLS

25.e ANIVERSARI

Dia 23 de maig a les 22,30 h.

Cantada d'Havaneres

Colla Jacomet

Lloc C.E. Montclar

Dia 30 de maig a les 20 h.

Conferència

**EL MONESTIR DE SANT FELIU
I LA SEVA HISTORIA**

a càrrec del Dr. Dom Ernest Zaragoza

OBRA CULTURAL
DE LA CAIXA DE PENSIONS PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

Publicació Ganxona

Any 1 - n.º 5 - Maig 1981 - Sant Feliu de Guíxols

PREU: 100 Pts.

PUBLICACIÓ GANXONA

Edita: Associació Amics de
Sant Feliu «ES CORCÓ»
Redacció: Sant Ramon, 65

COL·LECTIU DE REDACCIÓ:

Antoni Agustí
Josep Cullell
Joan Cullell
Eugènia Cros
Antoni Dalmau
Joan Ferrer
Narcís Franquesa
Miquel Massallé
Emili Massallé
Josep Muñoz
Carles Piqueras
Núria Pujol
Martí Rondós
Tomàs Rosés

Imprimeix: Gràfiques Bigas
Dipòsit Legal: GE-580-1980

*Els articles signats reflexen única-
ment l'opinió dels seus autors i no
són necessàriament assumits pel
col·lectiu de redacció.*

- Recordant a JOSEP PLA
- La pesca toca fons: Entrevista a Miquel Frigola
- Especial Turisme
- D'abans Cop d'Estat a St. Feliu? Any 1917
Les cases de putes a St. Feliu

sumari

LES CARTES SOBRE LA TAULA	Pàgina 3
EDITORIAL	Pàgina 7
DEL POBLE	
«Experimental Ninots»: un estudi ganxó de dibuixos animats	Pàgina 8
Com es fan els dibuixos animats	Pàgina 9
La pesca toca fons	Pàgines 10, 11
L'opinió del científic	Pàgina 11
TRIBUNA	Pàgina 2
ESPECIAL TURISME	
Qüestionari	Pàgina 13
Algunes reflexions sobre el turisme a Sant Feliu	Pàgina 14
La incidència cultural del turisme	Pàgina 15
Consideracions sobre el moment turístic actual	Pàgina 16
Equipar turísticament la C. Brava	Pàgina 16
PÀGINA VERDA	
El Pla General, una eina carregada de futur .	Pàgina 17
AIXÍ TREBALLA	Pàgines 18, 19
NO VE D'UN PAM	
El patrimoni natural	Pàgines 20 i 21
D'ABANS	
Com d'Estat a Sant Feliu de G. (i II)	Pàgines 22 i 23
Les cases de putes de Sant Feliu	Pàgina 24
TREMPERA	Pàgina 25
LLETRES	
Recordant Josep Pla	Pàgines 26, 27, 28
Poemes	Pàgina 28
ESPORT	Pàgina 29
ELS CÒMICS	Pàgina 30
ITINERARIS DE NATURA	Pàgina 31
CORCOGRAMA	Pàgina 33
AGENDA I SOLUCIONS	Pàgina 34

La foto de la portada
és de JOAN FERRER

LORD JOHN

BOUTIQUE SELECCION

Galeries del Mar, 8 - Passeig dels Guixols
SANT FELIU DE GUIXOLS (Costa Brava)

RESTAURANT
BARBACOA - GRILL

L'INFERN

Cuina Marinera

Sant Ramon, 41 - Telèfon 32 03 01
SANT FELIU DE GUIXOLS

Conrad Massallé

Sastreria

Per a vestir a mida

SEAT

Disseñy DSG/ART

litres de gasolina

¡TOTALMENT GRATIS!

Des de 13.215 pts. al mes
Financiació a 36 mesos
12 mesos de garantia

Aprofiti aquesta
¡OPORTUNITAT!

Motormar

MOTORMAR, S. A.

Ctra. de Girona, 185-187 / Tel. 32 00 58
SANT FELIU DE GUIXOLS

editorial

Com molt be sap el ciutadà ganxo, pels voltants del mes de febrer, es desenvoluparen un seguit de reunions a l'Ajuntament arran dels estudis que s'estaven portant a terme de cara a l'elaboració del Pla. En aquestes reunions, almenys a la que fou invitat «ES CORCÓ», l'equip redactor digué que no passarien més de quinze dies per saber-ne quelcom.

Efectivament, segons he pogut saber, fa més de dos mesos que l'equip Redactor lliurà l'avancament del pla a l'Ajuntament de la Ciutat. Cal preguntar: Que passa amb el Pla? Per què no és a informació pública?

He pogut saber que determinats partits fan de «cordó umbilical» dels grups de pressió amb les informacions del document ja lliurat. Altres grups de pressió fan córrer com pólvora encesa, sense conèixer-lo oficialment, que el Pla representa una indiscriminada suspensió total de Llicències d'Obres. A l'ensem, l'usuari del sol, el ciutadà, no en sap res.

Per a postres, en aquest estat de coses s'hi ha d'afegir les atrafegades empentes dels Convergents per a donar qualificació urbanística a la «Llar del Pensionista» primer i a l'Ambulatori després, quan el propi Secretari General del Departament de Política Territorial de la GENERALITAT acaba de ratificar una resolució de la Comissió d'Urbanisme de Girona on es diu que la Qualificació urbanística l'ha de donar el Pla General. A resultes de les atrafegades empentes, l'Ajuntament al ple del 24 d'abril encarregà al Servei tècnic d'Arquitectura un estudi del polèmic «SECTOR TUEDA DE BAIX».

Voldria acabar recordant als polítics que la Constitució espanyola diu que tots els ciutadans són iguals davant la llei i en conseqüència puc dir que tots els ciutadans tenen el mateix dret de conèixer les informacions i documents de la norma general que regula l'ús del sol.

Complir aquesta premisa de Justícia social, vol dir, senzillament, POSAR L'AVANÇAMENT DEL PLA A INFORMACIÓ. Sinó, ben segur que els polítics posaran més llenya al foc del desencís democràtic.

del poble

«Experimental Ninots»: un estudi ganxó de dibuixos animats

A Sant Feliu, per tenir, tenim fins i tot un estudi de dibuixos animats. La primera pel·lícula realitzada a l'«Experimental Ninots» —que així es diu l'esmentat estudi— porta per títol «Preludi en ja» i serà presentada en el proper XI Certamen Mundial de Cinema Amateur de Badalona. L'Alexandre Matas i en Narcís Franquesa —promotors de l'invent— ens en han fet cinc cèntims.

«L'«Experimental Ninots» —ens diu en Matas— té de moment caràcter amateur però això no significa necessàriament que amb el temps no ens anirem professionalitzant. En principi, aquesta primera pel·lícula pot ser la base per a noves experiències de caire més professional».

«Preludi en ja» és una pel·lícula d'humor formada per quatre historietes i filmada en 16 mm. Té una duració de 8 minuts 20 segons i s'ha realitzat al llarg de més de set-centes hores de treball. Si examinem la fitxa tècnica veurem que la cosa requereix una paciència quasi infinita: ha estat necessari apretar el gallet (gatillo) de la filmadora dotze mil vegades, s'han fet 3.500 dibuixos, 24 escenografies o fons simples, 3 fons panoràmics, per a pintar els dibuixos s'han utilitzat 105 matisos de color i la filmació ha requerit 150 metres de pel·lícula negativa, 150 de còpies de treball i 100 de còpia definitiva.

Quant a hores de treball, per fer els dibuixos s'hi han dedicat 583 hores, 104 pels fons i 88 pels trucatges i la confecció del grup visual o storyboard.

L'equip que ha fet possible «Preludi en ja» és el següent: Narcís Franquesa i Ale-

xandre Matas han realitzat l'animació; la tinta i el color han anat a càrrec de Jordi Miralles, Cinta Bassols, Josep Ribot i Joan Perich; el director de producció és l'Agustí Argelich; en Joan Vidal és l'encarregat de so, en Francesc Vidal ha realitzat els efectes de so i en Miquel Cors que hi posa la veu. La direcció és a càrrec d'Alexandre Matas. A última hora s'hi han incorporat l'Arnald S. Licer i en Jordi Piñana.

La banda sonora s'ha fet en uns laboratoris de Badalona, mentre que tota la resta del film s'ha realitzat a l'«Experimental Ninots» de Sant Feliu.

Fora dels professionals esmentats, la persona que té una certa experiència en el camp dels dibuixos animats és l'Alexandre Matas, autor de dues pel·lícules, una d'elles titulada «Somni», i guardonada amb bon nombre de premis del món del cinema amateur.

L'estudi de dibuixos animats consta de dues dependències: una en la qual s'hi porta a terme la llarga tasca del dibuix i pintat dels ninots i l'altra destinada a la filmació. En aquesta segona cambra hi ha la «truca», un voluminós aparell que porta incorporada la filmadora i que ha estat dissenyat per ells mateixos.

Recent acabat el «Preludi en ja», l'equip de l'«Experimental Ninots» està ja preparant un nou projecte. És una aventura espacial en la qual els coets, els cosmonautes i la natura en són protagonistes.

Aviat els pinzells de l'«Experimental Ninots» —l'únic estudi de dibuixos animats de les comarques gironines— tornaran a treballar, i tornarà a néixer la fantasia, una fantasia animada «fabricada» a Ganxònia.

ANTONI DALMAU

COM ES FAN ELS DIBUIXOS ANIMATS

Elaborar una pel·lícula d'animació no és bufar i fer ampolles. La fantasia, l'enginy i sobre tot la paciència, són condicions indispensables per a tirar endavant una tasca com aquesta.

El principi tècnic de l'animació és força senzill: si en el cinema clàssic la càmera impressiona 24 imatges o fotogrames per segon, en els dibuixos animats es filmen fotograma per fotograma les diferents fases del moviment d'un o més ninots. Naturalment, entre un fotograma i el següent el moviment variarà poc, però serà necessari realitzar tants ninots com fases del moviment volguem filmar.

La realització d'un film de dibuixos animats comença amb la confecció d'una espècie d'escenificació anomenada storyboard que fou ideada per Walt Disney l'any 1930. L'**storyboard** consisteix en una sèrie de dibuixos (entre 50 i 100 per un curtmetratge de 10 minuts) que indiquen la successió dels enquadres i dels personatges que participen a l'acció. També s'hi marquen els diàlegs, els moviments de la càmera, etc. Ve a ser una espècie d'esbós del que serà la pel·lícula.

La següent fase consisteix en dibuixar els ninots amb llapis sobre un paper resistent i semitransparent. L'**animador** treballa sobre una taula inclinada, en el centre de la qual hi ha un vidre esmerilat que pot ser il·luminat per darrera, és a dir per transparència. Els dibuixos fets a llapis són els dibuixos patró que tot seguit

seran calcats sobre uns fulls de triacetat de celulosa. A continuació es pintaran els ninots pel revers utilitzant unes pintures especials a base de poliuretà.

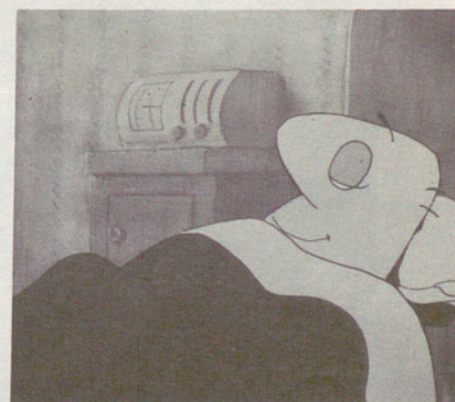
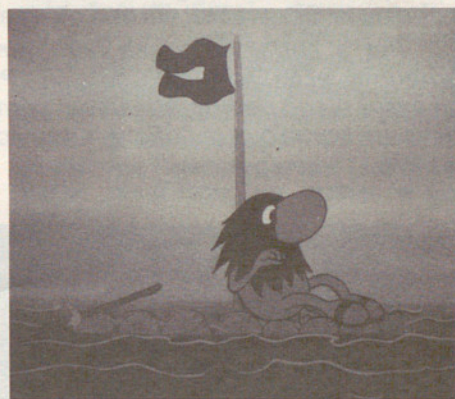
Les escenografies o fons es dibuixen a part sobre unes cartolines rígides i es pinten amb gouache.

També s'ha de fer l'anomenat «llibre de càmera» que és un registre de tots els moviments, fons escènics, animació, efectes especials, i bandes sonores que conformen la pel·lícula.

Finalment, quan ja estan dibuixats tots els fons i les fulles de triacetat, es passa a la fase de rodatge. Això es realitza amb un aparell anomenat **truca**, que porta incorporada la càmera i que facilita el seu desplaçament al llarg d'un eix. Una vegada filmats, o més ben dit, fotografiats tots els dibuixos, s'envia la pel·lícula al laboratori on es realitza el revelat. S'obté un negatiu, del qual es fa una còpia positiva anomenada «copion de treball» i que servirà per a fer el muntatge. Una vegada s'hagi realitzat, es muntarà el negatiu seguint la pauta marcada pel «copion». D'aquest negatiu se'n treuran les còpies destinades a l'exhibició. Paral·lelament a tot això, en el laboratori de so s'haurà gravat una banda sonora — master de so — que s'incorporarà de manera òptica o magnètica a la pel·lícula.

Aquest és en síntesi el procés per mitjà del qual arriba fins a les pantalles de cinema o televisió, el fantàstic món dels dibuixos animats.

TONI DALMAU

I CONGRÉS DE LA PREMSA COMARCAL DE CATALUNYA: UNA FITA IMPORTANT

Si res no falla, quan el lector tingui a les seves mans aquest nou número de la nostra revista, s'estarà celebrant a la localitat de Canyamars (Manresa) el I Congrés de la Premsa Comarcal de Catalunya (dies 15, 16 i 17 de maig). És una fita important perquè per primera vegada s'obrirà debat entorn a la problemàtica empresarial, tècnica, econòmica, periodística, idiomàtica i de serveis que afecta a la nostra premsa. També s'intentarà promoure la creació d'una Associació de la Premsa Comarcal de Catalunya que tindrà com a finalitat ésser un òrgan de coordinació entre les publicacions comarcals catalanes.

Aquest «I Congrés de la Premsa Comarcal de Catalunya» està patrocinat per la Diputació de Barcelona i els Consells de Cultura Popular. I seran presentades cinc ponències i varies comunicacions i s'espera que els plantejaments que es formulin al llarg d'aquestes jornades seran assumits per la Generalitat i pels òrgans de l'Estat.

MÉS DE 170 PUBLICACIONS

A les comarques catalanes existeixen en aquests moments unes 170 publicacions no diàries d'informació general. Entre totes llancen cada mes al carrer quasi un milió d'exemplars. Les comarques barcelonines són les que tenen un nombre superior de revistes. Així per exemple, a Osona n'hi ha quinze, i al Maresme catorze. Es calcula que la revista que té un volum de vendes més alt és el «El 9 Nou» de Vic, que supera els 13 mil exemplars.

Un dels problemes més greus amb els que s'enfronta la petita premsa de les comarques és la qüestió econòmica. Cal esmentar en aquest sentit que en el pressupost de la Generalitat hi figura per aquest any una partida de 10 milions dedicada a ajudes a la premsa comarcal.

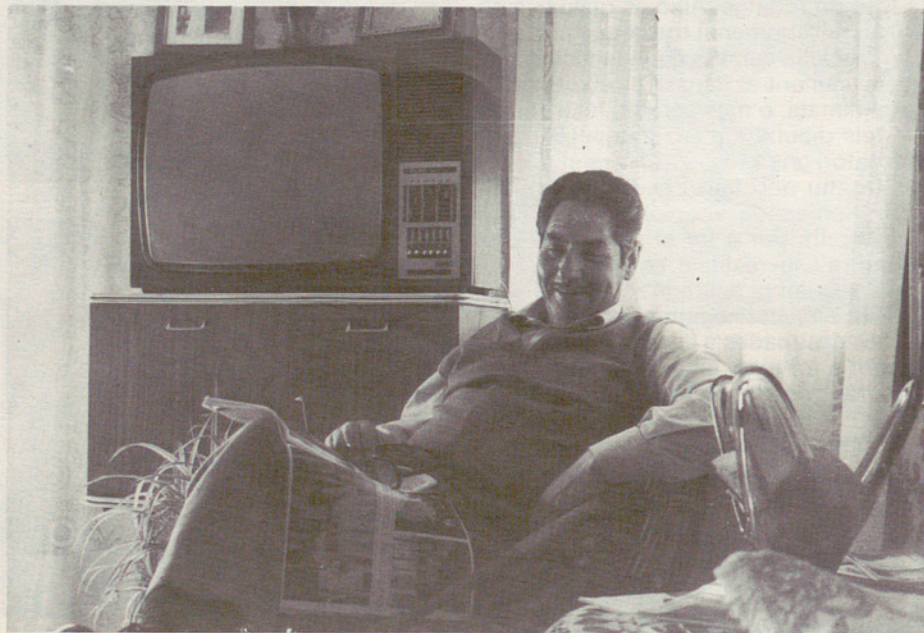
LA PESCA TOCA FONTS

Entrevista amb Miquel Frigola («el Pinyonero»), President de la Confraria de Pescadors.

La mar aquests dos últims mesos està molt bellugadissa i no pas pel temps, sembla que hi ha mala maror. Els pescadors del «pòsit» de Sant Feliu adreçaren un escrit a la Generalitat amb la intenció de parlar del reglament de pesca.

Ara la Generalitat ha de convocar els onze «pòsits» de pescadors de tota la «provincia» per arribar a uns acords. Els pescadors proposen prohibir la pesca d'arrossegament fins a les tres milles marineres, els representants de la Generalitat els han dit que no tenen gaires poders.

Per a parlar de pesca hem cercat la persona més adient al nostre entendre, el Sr. Miquel Frigola («el Pinyonero»). Un home que fa dos anys va ésser elegit democràticament com a President de la Confraria de Pescadors, un home que té l'ofici a la mar i com a bon pescador sap posar els peus a terra.

—Com veus a grans trets el sector pesquer?

—Mira, la pesca fins ara ha estat xauxa, molts de crèdits per a vaques molt grans, com més cavalls de potència millor i ara ens trobem amb un mar esquilmant. La idea de progrés en el mar està representant l'extermini de les cries.

—És adequada la reglamentació per a la pesca?

—No, ni de bon tros. Aquí la llei que hi ha ara permet a les vaques d'arrastrar a partir dels 50 metres, que vol dir quasi tocar a les roques i ho fan malbé tot.

—Els pescadors sempre heu estat sotmesos a la mateixa llei?

—La llei de la República era molt més proteccionista per a les espècies marines. Als mesos de l'estiu es podia pescar a partir de les 6 milles i els altres 6

mesos, tardor i hivern, a les 3 milles; era la Llei de l'arrastre.

—Quan varen posar la Llei actual dels 50 metres?

—Doncs, mira, és una llei franquista, era prop dels anys 60. Aquesta llei va estar feta des de Madrid per unes persones que varen mirar només pel seu negoci. Has de pensar que abans les vaques anaven a les «foneres» i ara aquestes mateixes vaques han esquilmant les «foneres», s'han dedicat a pescar vora les roques i ho rompen tot.

«LES VAQUES, ARROSSEGUEN LES ARTS, ESTAN ESQUILMANT LA COSTA»

—Què hi penseu fer, els pescadors de la Confraria, per a intentar solventar aquest gran problema?

—Vàrem elevat a la Generalitat, amb totes les firmes que calia, un escrit per

veure si es podia fer retirar aquesta llei dels 50 metres i substituir-la per una altra de tres milles. Vàrem dir que, per favor, vingués algú de la Generalitat per dir-ho de paraula. Va venir un tal senyor Canyelles amb un economista i en aquesta reunió vàrem quedar que es reuniria a totes les confraries de la província a la Generalitat per a fer uns arranjaments.

—Què més vàreu parlar?

—Ens varen dir que no tenien gaires poders... i jo els vaig dir: Què representa la Generalitat, doncs? Nosaltres estem molt contents amb que hi sigui la Generalitat, però..., si no teniu poders, ja m'explicareu! Nosaltres hi estàvem molt il·lusionats amb la Generalitat.

—Tant de mal hi fan les vaques al fons marí?

—Mira, ells mateixos se n'adonen que s'ha de fer un «arreglo» perquè és molt lògic que si no es guarda una zona cada vegada hi haurà menys peix. Has de tenir en compte que al fons del mar hi ha un llot on hi ha la fauna i la flora marines, el peix hi va a desovar, i fa la cuveta, hi cria. Si per sobre el llot hi passen les portes (de 900 quilos cadascuna) tot el fons marí queda arrancat, l'extermi de les diferents espècies marines és segur.

«SI NO ES GUARDA UNA ZONA, CADA VEGADA HI HAURA MENYS PEIX»

—Però han baixat les captures de peix?

—Sí home, sobretot les captures d'arrossegament han baixat molt i també les de la pesca artesanal.

—Quins factors creus que influeixen a la baixa de les captures?

—La baixa de les captures, al meu entendre, és deguda a dues raons fonamentals: l'una, els detergents i les substàncies pesticides que s'aboquen al mar i per l'altra raó, la manca de protecció de les espècies marines. Haig de dir que el límit de les tres milles és una mesura fonamental per a la salvaguarda de la riquesa marina i el manteniment dels bancs de pesca. Si no s'arriba a un acord estem perduts i anem a la deriva.

«ELS DE LA GENERALITAT DIUEN QUE NO TENEN GAIRÉS PODERS»

—Quantes teranyines i vaques hi ha a Sant Feliu?

—De teranyines n'hi ha 11 i de vaques ara només n'hi ha una.

—I per a la pesca artesanal?

—N'hi ha dotze o tretze que treballen pel seu compte i pesquen dintre les tres milles.

—També hi són dintre de la confraria?

—Sí. També hi són, també ho recolzen això de les tres milles. Jo crec que si es protegís la zona, això faria que hi haguessin més llocs de treball pel que fa als que van a la pesca amb «trasmallo», palangre, al calamar, etc.

del poble

—Quines repercussions ha tingut fora d'aquí el que us decidíssiu a adreçar l'escrit a la Generalitat?

—A part de les reunions que t'he explicat, sembla que d'ençà que hem remenat l'assumpte no s'acosten tant cap aquí les vaques de fora.

—Anem a parlar d'un altre assumpte. El vaixell plataforma que busca petroli, per aquí al davant, perjudica la pesca?

—A Palamós, que són els més perjudicats, no es queixen pas, no tenen cap problema. Aquí, el mes de novembre, com que no hi havia peix ens pensàvem que degut als vaixells del petroli els bancs de peix no s'acostaven. Però ara encara hi és la plataforma i de peix n'hi ha molt. Bé... jo no vull parlar, però, de la contaminació, si se'ls escapa petroli, llavors serà la pesca, el turisme, tot-hom, eh! Per ara no perjudica, de moment de la manera que treballen, no perjudica pas.

—Tinc una pregunta curiosa que et voldria fer...

—Fes-la home, fes-la.

—Per què a Sant Feliu hi ha teranyines i les vaques han anat desapareixent?

—Pel personal, la majoria és d'Almeria, de Màlaga, del Sud on s'està més acostumat a la llum, a la pesca del peix blau com a Sant Feliu. En canvi a Palamós hi ha més gent de Tarragona, de Sant Carles, d'Alacant, de Castelló, més acostumats a l'arrossegament de les arts. A Sant Feliu s'ha perdut la pesca amb les vaques per no haver-hi personal, n'hi havia hagut quatre o cinc als anys setanta, però els vells s'han anat jubilant i ja ha estat l'lest.

—Les instal·lacions portuàries són les adients pel sector pesquer?

—Pel que fa a les teranyines hi caben totes. L'única cosa és que hem d'amarar de norai a norai és a dir cada 25 metres i fa temps que hem demanat a obres de Ports que ens posin unes anelles cada dos metres. Pel que fa a la pesca artesanal se'ns haurien de fer més barraques de pesca com les que hi ha al costat de la riera, perquè han de deixar les xarxes al carrer.

—Fa molt de temps que no s'han fet millores?

—Sí, des de que es varen fer les barraques. Ens han promès que a l'any 82, ens faran un espigó on hi amarra el pràctic i paral·lel a l'asta del Club nàutic. Hi hauria com un canal per a entrar al varadero.

—I els del «Trasmallo»?

—Els, junt amb la societat Llops de Mar, estan a la platja entre el Club nàu-

tic i la riera de Tueda. El problema és que el Club nàutic s'ho vol quedar i em sembla que hi haurà «fandango».

—Què vols dir amb això que et sembla que hi haurà «fandango»?

—Doncs mira, molt senzill, són dos interessos molt forts que hi juguen i m'estimo més no parlar-ne d'aquest tema.

—Com es troben ara els contactes amb la Generalitat?

—Estem pendents que la Generalitat ens convoqui a una reunió amb les 11 confraries d'ací Girona, que són les de Blanes, Lloret, Tossa, Sant Feliu, Palamós, Estarrit, Escala, Cadaqués, Port de la Selva i Llançà. La primera reunió fou a Sant Feliu, després els de la Generalitat varen anar a l'Escala on hi havia la teranyina i la pesca artesanal, també hi varen anar els de Roses on predomina l'arrossegament i també es varen manifestar per arribar a uns acords.

Ara estem contents que ens convoquin a aquesta reunió. Si d'aquí a uns dies no ens han dit res, potser els tractarem d'informals. Perquè veuràs, si no fan res... No cobren? Doncs que facin alguna cosa.

Entrevista: MIQUEL MASSALLÉ

Fotos: JOAN FERRER

L'OPINIÓ DEL CIENTÍFIC

ES CORCÓ s'ha posat en contacte amb el Biòleg el Sr. En Francesc Castelló, professor a la Facultat de Biologia a la Universitat Central de Barcelona, que porta a les seves esques nombrosos treballs amb l'Institut de Investigaciones Pesqueras. L'hi hem explicat l'interès dels pescadors ganxons en posar solució als problemes de la pesca i hem mantingut amb ell la present conversa:

—Hi ha una base científica on es pugui comprovar, com diuen els pescadors, que les captures baixen?

—De la Costa Brava, del litoral gironí no hi ha dades, s'hauria de fer un estudi amb base científica suficient per a poder dir-ho, de moment és molt important que els pescadors en siguin conscients que s'han de prendre mesures.

—Tens dades d'altres zones on les pesqueries es trobin amb problemes parells i s'hagin estudiat?

—Jo, per exemple, he estudiat la costa de Tarragona, on al 1975

es pescaven 500 Kg. per Ha. i al 1980 només se n'han pescat 160 Kg. per Ha. I no solament això sinó que abans es pescaven dorades, llobarros, anguilles, llagostins, llenguado, i carpa, ara moltes d'aqueixes espècies han desaparegut i un 90 per cent dels peixos són tenres i carpes.

—Què en pensen els pescadors tarragonins de això?

—Els pescadors de Tarragona diuen: la contaminació!, la contaminació!, ho ha fet malbé tot! Sí, d'acord, però no se li ha de donar la culpa de tot. Els pescadors de Tarragona saben molt bé que s'ho emporten tot, alevins, ous i mares.

—És necessari doncs, fer uns estudis de la pesca al litoral gironí?

—Si els pescadors diuen que les captures han baixat, això s'ha de comprovar, per així poder donar, com s'ha fet en altres llocs, les solucions alternatives que siguin més convenients pel sector pesquer.

AJUDEM LA BRESSOLA

per Francesc Ferrer i Gironès
Senador per Girona

La Història de la persecució contra la llengua catalana comença en el 1669, quan s'imposa el francès a totes les escoles de la Catalunya-Nord. Al Principat arribaria més tard el Decret de Nova Planta el 16 de gener del 1716.

La democràcia francesa, en el 1951, promulgà la Llei Deixonne, per la qual es permetia al cap de tres segles l'ensenyament oral de la llengua catalana, una hora per setmana. Però, de fet, aquesta llei ha quedat sense aplicació real durant gairebé vint anys.

Avui comença a ser aplicada, de forma tímida, perquè són pocs els mestres que tenen interès en utilitzar-la.

Davant d'un panorama tan descoratjador, uns quants pares van creure necessari afrontar la discriminació lingüística que pateix la Catalunya-Nord, i varen crear una Associació per ensenyar en català als infants de 2 a 6 anys, les activitats pre-escolars: «La Bressola».

Una escola catalana, per primera vegada a la Catalunya-Nord es fundà el 15 de setembre del 1976. Els principis pels quals es regeix l'escola «La Bressola», són els següents:

Primer. — Tornar la llengua catalana al seu lloc. És a dir, convertir l'actual «llengua dels avis» en la «llengua del bressol», única manera per la qual s'evitarà la desaparició del català.

Segon. — Que sigui una escola oberta per a tothom, sense cap discriminació. La Bressola és una associació cultural, independent de cap organització política i religiosa.

Tercer. — Els animadors de l'escola s'inspiren per la seva tasca en la pedagogia de l'Escola Activa.

La Bressola és una realitat gràcies a l'esforç dels pares que s'encarreguen col·lectivament de l'organització material de l'escola.

La Bressola que funciona des del 1976, actua sense cap mena d'ajuda del «Ministeri de L'Education Nationale», de París, i només rep recursos financers provinents de les aportacions lliures dels pares, les cotitzacions dels seus socis, unes quantes subvencions de les Corporacions Locals, i donatius.

Després de tres segles d'ocupació, per l'imperialisme lingüístic francès, que puguin eixir endavant les Bressoles, vol dir que de cara al futur, encara és possible que la llengua catalana torni a ésser l'ànima del poble de la Catalunya-Nord.

En un ambient tan hostil, on tants de pares, encara creuen que la llengua catalana perjudica al desenrotllament cultural dels infants; on encara hi ha qui pensa en separatismes; on l'Estat no hi ajuda en res; que hagi aguantat fins ara és un autèntic miracle.

La Bressola, ha materialitzat un projecte ben difícil, ha revaloritzat als ulls de

molta gent, una llengua que no gosaven estimar.

Per encarrilar definitivament el futur de La Bressola, no podem deixar-la sola al seu albir. Si l'emmarquem dintre del moviment general de recuperació lingüística de tots els Països Catalans, tots hem de ser solidaris en la seva supervivència.

Per aquest motiu, al Principat s'ha creat entre un grup de resistents «Els amics de La Bressola», la qual té com a finalitat primària canalitzar totes les ajudes (no solament morals) que es puguin rebre pel seu suport.

Aquest curs La Bressola pateix un dèficit important, el qual només es podrà eixugar amb l'ajut econòmic de tots els ciutadans sensibles a la implantació de la nostra llengua.

Avui, és urgent rebre el vostre ajut. Hi ha un compte obert a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i l'Estalvi, número 0021114147-03, a nom dels «Amics de la Bressola» on hi podeu fer la vostra donació. La nació l'hem de fer nosaltres, ningú ens hi ajudarà.

NOTÍCIA DE LA TERCERA EDAT

El President de l'Agrupació de Centres de Formació Permanent per a l'Ancianitat de Barcelona i comarques, ens comunica les Bases del Concurs d'articles periòdics, guions ràdio-T.V. i cartells organitzats per l'esmentada Agrupació. ES CORCÓ vol col·laborar amb la Vellesa i publicar els articles que hom vulgui presentar a l'esmentat concurs, és per això que en publiquem les BASES:

1. *Hi podran participar els autors d'articles publicats a diaris i periòdics editats a Catalunya que tractin del tema «La formació permanent de la tercera edat» en els aspectes històrics, conveniència, necessitat o qualsevol altra que es consideri adient.*

2. *Els articles hauran d'ésser publicats entre els dies primer de març i quinze de juny del 1981.*

3. *El jurat podrà seleccionar entre tots els articles publicats aquells que consideri millors segons la base primera.*

4. *Hi haurà un primer premi de setanta-cinc mil pessetes; un segon premi de cinquanta mil pessetes i un accésit de vint-i-cinc pessetes.*

Per a més informació podeu dirigir-vos a:

ACA, Granvia de les Corts Catalanes, 631, àtic - Barcelona-10, o bé a ES CORCÓ, S. Ramon, 65, Sant Feliu de Guíxols.

especial turisme

En aquest especial turisme, com podreu comprovar, hem demanat l'opinió dels distints sectors socials que hi conviuen. El tècnic en empreses turístiques J. Turró, escriu «Algunes reflexions sobre el turisme a Sant Feliu»; l'empresari hotelier Sr. Vilossa fa unes «Consideracions sobre el moment turístic actual», en J. Cullell escriu sobre la incidència cultural del turisme, i M. Massallé «Equipar Turísticament la Costa Brava». Junt amb aquests articles i comentaris hi trobareu també un qüestionari que fou adreçat a l'Ajuntament.

La nostra intenció en fer aquest especial turisme fou el de consultar exhaustivament tots els sectors implicats, com hem dit abans, per així poder contrastar totes les opinions. No ha estat possible pel que fa als Sindicats, només hem rebut la contesta de l'U.G.T., però per raons tècniques no us el podem oferir en aquest número. En el proper segur que podreu trobar l'opinió de l'U.G.T. de la mateixa manera que esperem que arribin les respostes de CC.OO. i de la C.N.T.

Els poders públics tampoc hi són presents, i no pas per culpa nostra. Demanàrem l'opinió al Sr. Roger Conchillo Pedrosa, que és el Regidor de Turisme i President de la Comissió Informativa a l'Ajuntament de la Ciutat, ens digué que s'estimava més un qüestionari escrit, que li fou lliurat el dia 23 d'abril. Quedàrem en recollir-lo el dia 30 d'abril i se'ns digué que seria millor que el contestés la Comissió de Turisme que es reuniria el dia 6 de maig, i ens donarien la resposta l'endemà. Aquest dia el Sr. Regidor era a un congrés —així ens ho digué la noia de l'Oficina de Turisme— i que hi havia una equivocació, doncs la Comissió es reunia el dimecres següent, és a dir, el dia 14.

Els coordinadors de l'especial Turisme, davant la «rapidesa municipal», han volgut publicar aquest involuntàriament «famos qüestionari» tot esperant que els lectors d'ES CORCÓ el puguin veure contestat al proper número de la Publicació, en el qual també us hi esperem oferir l'opinió dels distints sindicats.

...EL QÜESTIONARI

adreçat al Sr. Regidor de Turisme i President de la Comissió Informativa de Turisme de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

- 1.—Quina experiència en teniu del món turístic?
- 2.—Considereu que Sant Feliu està preparat per a rebre un turisme selectiu o bé l'anomenat «turisme d'espardenya»?
- 3.—Com valoreu el moment turístic actual? —optimista, pessimista?—. Ranoar la resposta.
- 4.—Quines possibilitats té la Comissió de Turisme o bé la regidoria per a aprofundir la promoció turística de Sant Feliu?
- 5.—Quin pressupost té assignat el turisme per aquest any?
- 6.—En què es pensa utilitzar el pressupost?
- 7.—Quines accions de promoció turística pròpies ha portat a cap aquesta regidoria, i quines pensa portar-hi?
- 8.—Les accions promocionals, s'han fet en col·laboració amb algú?
- 9.—S'ha col·laborat amb la resta de pobles de la Costa Brava?
- 10.—A quins punts d'Espanya s'ha portat la promoció turística i en què ha consistit?
- 11.—A quines fires publicitari-turístiques d'Espanya i l'estranger s'ha estat present?
- 12.—Les empreses turístiques de la nostra ciutat (hotels, restauració, camping, agències de viatge, apartaments, comerç) col·laboren en les tasques d'aquesta regidoria?
- 13.—Com explicaria el fracàs de la creació de la «Junta Municipal de Turisme» amb un grup de professionals del ram?
- 14.—Creu que ha estat suficientment millorada la imatge de la ciutat?
- 15.—Quines peculiaritats pròpies de Sant Feliu són promocionables actualment?
- 16.—Creu que són tinguts en compte i protegits els valors naturals, històrics i artístics relacionats amb el turisme (Pedralta, el Fortim, el morador de Sant Elm, les cales, els itineraris de muntanya, etc.).
- 17.—Quines iniciatives ha dut a terme la seva regidoria per a prolongar la temporada turística?
- 18.—Podria resumir els dos anys últims de política turística a Sant Feliu?

Entregat el 23 d'abril del 1981.

especial turisme

ALGUNES REFLEXIONS SOBRE EL TURISME A SANT FELIU

En els inicis d'una nova temporada turística, és sens dubte un bon moment per a fer algunes consideracions sobre l'activitat turística a la nostra ciutat, sense ànim d'esgotar el tema ni de fer-ne un tractament rigorós, la qual cosa superaria l'objectiu fixat per aquest article.

Sant Feliu, en els darrers vint anys, ha vist modificada totalment la seva estructura econòmica, doncs del predomini d'un sector industrial que girava en torn al suro i auxiliars, ha passat a un model en què el sector terciari és l'eix del qual depenen, directament o indirecta, una gran part de les variables econòmiques de la nostra vila. No cal dir que en l'esmentat sector, el turisme és l'element fonamental (per turisme cal entendre el conjunt de serveis que s'ofereixen als turistes: allotjament, restauració, comerç, esbarjo, etc...). Pel que fa als altres sectors, cal destacar el conjunt d'activitats que giren entorn de la construcció i els seus auxiliars i complements. La dependència d'aquests sector respecte el turisme, ha quedat, en el cas de Sant Feliu, ben demostrada. Poques són les activitats econòmiques que es realitzen a la nostra vila que poden reivindicar una absoluta independència respecte al sector turístic (sens dubte la indústria del suro en seria una, encara que no absolutament).

Per entendre, però, el model econòmic actual de la nostra vila, cal esbrinar també les darreres modificacions que s'han donat en el propi sector turístic, les quals, al meu entendre, poden ésser simplifcades dient que aquest sector ha superat ja l'etapa de construcció de la seva estructura i ha entrat en una nova fase en què l'activitat econòmica que generarà serà tan sols la de l'explotació de la capacitat productiva ja existent. En altres paraules, no es pot esperar ni a curt ni a mig termini, que el sector turístic generi noves inversions que suposin ampliació de les capacitats actualment existents, ja que la nostra vila, està situada en una zona turística on existeix un clar excés d'oferta. Aquesta situació del sector turístic crea sèries dificultats en altres activitats i realitats empresarials que s'havien generat impulsades i mantingudes per la dinàmica de creació de l'estructura del sector turístic (principalment la construcció) amb la gravetat que difícilment trobaran una demanda substitutiva de la turística.

Davant d'aquesta situació es planteja molt sovint a la nostra vila, la necessitat d'atraure un conjunt d'activitats industrials, que puguin reduir la dependència econòmica en relació al turisme. Personalment, sóc partidari de fer esforços en aquest sentit (orientant-los vers indús-

tries compatibles amb el turisme), però sóc molt pessimista en quant els resultats que es poden esperar, almenys a curt i maig termini (en un moment de recessió econòmica i en un model de forta concentració industrial, és una tasca molt complexa).

Al meu entendre, una de les poques possibilitats que té plantejada la nostra vila, és la d'aprofundir l'explotació dels seus propis recursos naturals, sense complexos ni més limitacions que les que imposi l'ordenació i planificació democràticament establerta. Els ciutadans de Sant Feliu i fonamentalment les seves institucions públiques (el municipi principalment) han s'assumir les transformacions que ha sofert la nostra vila i tenir més cura de l'activitat econòmica turística, dedicant-li més esforços i, per què no dir-ho clarament, també més inversions infraestructurals i col·lectives.

Un bon professional del turisme de sant Feliu, em comentava el passat disabte de Pasqua amb to de serios excepcionalisme, la inconsistència que suposava per una vila turística com la nostra, que tot el comerç hagués estat tancat Divendres Sant, provocant i fonamentant que els turistes anessin a generar una renda a les poblacions dels nostres voltants (en aquesta data de recepció turística esmentada, la nostra vila no subministrà ni pa als seus visitants). Aquest fet, crec que no és un cas esporàdic sinó que és significatiu d'una actitud incoherent que es repeteix sovint i que perjudica notablement les possibilitats d'explotació dels recursos econòmics de la nostra ciutat.

L'explotació econòmica i productora del turisme troba també a Sant Feliu, altres dificultats de les quals vull destacar-ne les següents:

— El caràcter poc dinàmic de la majoria de les empreses turístiques de la nostra vila. (Per valorar aquesta meva afirmació suggereixo la comparança amb les actituds empresarials que fàcilment es troben en el sector turístic de Platja d'Aro).

— L'atomització i caràcter familiar pràcticament de la totalitat de les realitats empresarials turístiques de Sant Feliu.

— La manca de consciència de la necessitat d'accions col·lectives per tal d'orientar l'explotació del sector turístic. Aquest fet es dona no tan sols a nivell empresarial sinó també en institucions de caràcter públic.

— La quasi nul·la experiència de Sant Feliu en accions de promoció turística, perquè des de fa bastants anys la nostra vila, a més de no plantejar-se accions promocionals pròpies, ha restat automarginada de les accions que en aquest camp s'han dut a terme pel col·lectiu de pobles de la Costa Brava.

— Finalment, crec important destacar el desinterès i inclús les actituds clarament negatives, que l'explotació turística de Sant Feliu ha trobat en els diferents Ajuntaments dels darrers anys. Pel que fa a l'actual consistori, crec que les actituds d'entrada, poden ésser considerats més favorables però, també cal dir que, el conjunt dels regidors han restat molt marginats del tema, d'altra forma seria difícilment comprensible la manca d'iniciatives municipals suficients, per tal d'impedir el fracàs de la Junta de Turisme que un sector de professionals vam intentar impulsar l'any passat, per col·laborar amb el municipi en el redreçament de l'explotació turística de la Ciutat, o la insuficient i poc qualificada participació de Sant Feliu en el plantejament de democratització de les institucions turístiques de la Costa Brava i de Girona (Comunitat Turística i Patronat de Turisme).

En moments de crisi econòmica com la present, crec que cal fer esforços per tal de trobar sortides, encara que parcials, que ajuden a pal·liar els seus inhumans efectes.

En aquest context, entenc que la nostra Ciutat té possibilitats serioses d'explotació del sector turístic. Aquest article tan sols ha pretès reflexionar informalment sobre el tema. Cal però que hom s'hi posi a treballar.

JOAN TURRÓ i VICENS
(Economista)

LA INCIDÈNCIA CULTURAL DEL TURISME

L'intent d'abordar un tema com aquest —tema del que, per altra banda, hom n'ha publicat molt poca cosa— és un esforç que mai podrà exhaurir-se en quatre ratlles com les del present article. Però el que sí sembla que fóra possible és poder assenyalar, en línies molt generals, quins han estat els principals punts d'incidència del turisme i la cultura de les nostres comarques.

D'antuvi cal fer unes quantes precisions:

Aquí entenem «cultura» no en un sentit de manifestacions artístiques, sinó en el sentit del caire general que pren la manera de viure d'una col·lectivitat, tant a nivell social o general com a nivell particular. Lògicament aquell sentit de les manifestacions artístiques quedaria inclòs en aquest altre sentit de «cultura», dins del qual és on apareixen aquestes manifestacions artístiques (fins i tot diríem que només podem parlar de manifestacions artístiques com a tals, en el cas en el qual s'acompleixin dins del marc general cultural al que pertanyen i del qual en són l'expressió).

L'altre aclariment que cal fer —i ja entrant més en el tema— és que en la degradació cultural que hom pot observar en la nostra i veïnes comunitats, respecte de fa cinquanta o cent anys per exemple, hi han contribuït més elements que no el fet sol del turisme. A part de la política pròpia del turisme, des dels anys cinquanta han incidit en aquesta qüestió altres elements com són la política social i cultural del franquisme respecte del Principat, ensems que els avenços de la tecnologia, representats principalment en articles de consum com són

principalment l'automòbil i la televisió.

Cal assenyalar el fet que entre aquests factors s'hi ha establert una mena de dialèctica en la qual l'un possibilita l'altre i l'altre possibilita l'un.

Dit amb altres paraules: la política turística dels anys cinquanta i seixanta possibilita el desenvolupament del sector turístic d'una forma tan sobtada com descontrolada, la qual cosa —s'ha de reconèixer— contribueix d'una forma important a l'augment del nivell econòmic tant de la població autòctona, com de la població immigrada, comportant una aflluència massiva d'aquesta última. Com també contribueix al desenrotllament d'altres sectors (industrial, serveis, construcció, etc...), que trobaven en el turisme un factor important per a llur desenvolupament.

Això, al mateix temps, provocava i possibilitava l'accés —també massificat— al consum i l'acumulació de guanys tant a residents com a inversors foranis. Finalment, això repercutia en la pròpia política turística convertint-la en un element imprescindible i cec (tal com es dona ara) de cara a l'acumulació progressiva, impacient i descontrolada de guanys.

I ara, tot aquest procés, quina repercussió ha tingut en el món cultural de la zona turísticada, en general, i en la nostra ciutat en concret?

Hom podria pensar que el turisme és un vehicle de transmissió de cultura, per allò dels viatges, conèixer noves gentes..., etc...

Però la realitat a casa nostra ha estat ben diferent. La Costa Brava en lloc

d'haver estat oferta com una unitat paisatgística-cultural, de la qual el turisme o el turista en pogués treure una delectació basada en el coneixement de les vivències d'aquesta unitat, ha estat oferta de la forma més prostituïda possible: el turista ve aquí com aquell que va al món-on-tot-és-possible, a canvi de les seves divises pot deixar-hi totes les seves neurosis acumulades d'onze mesos de treball, i pot emportar-se'n tot el sol, la sal, el sexe i l'alcohol que el cos li admeti: que sigui la Costa Brava, la «Costa Dorada» o la «Costa Verde» qui li ofereix això, tant se li'n fot, això és igual arreu.

És clar que, com tantes vegades passa, ni el neuròtic ni la prostituta són els responsables de llur condició, sinó que la mare dels ous està en allò o en aquell que possibilita que hi hagi neuròtics i prostitutes.

És evident que davant la situació «campi qui pugui», tothom campa com pot (i peta com pot). El turista es desneurotitzat (l'any que ve, si pot, torna a desneurotitzar-se!), l'empresari turístic s'enriqueix (últimament sembla que les coses no van gaire fines), el treballador del sector turístic s'esgota (hi ha hagut casos que això li ha arranjat la papereta econòmica). La Costa Brava esdevé costa bruta, el valor paisatgístic es converteix en valor urbanitzable. L'aigua del mar converteix la diarrea mental de tots en diarres orgànica a tot aquell que tingui la desgràcia de beure'n un glop. És la guerra...!

Qui té temps davant de tot això per a pensar en la cultura? Quin turista (turista-neuròtic) vindria aquí a veure representacions teatrals, biblioteques públiques (com la del Casino per exemple), ateneus populars, recitals de música...? Qui vindria a veure com la gent seu al vespre de l'estiu a la porta del carrer, fent-la petar?, a qui l'interessa que hi hagi projectes educacionals?, a quin turista l'interessa que a Sant Feliu hi hagi publicacions, emissores de ràdio, o festes populars, tertúlies de Casinos, conferències públiques, etc...? A quin turista o a quin «turistitzador» l'interessen les recerques històriques o arqueològiques de la costa, o que hi hagi prou places escolars?

Tot això té poca importància, que per això la televisió i l'automòbil ens converteixen en «ciudadans del món» i no en pobres habitants de la Costa Brava, que per això aquests progressos (?) ens permeten satisfer tots aquests «capricis» culturals.

No s'entengui en tot això que el turisme és inevitablement un instrument de la nostra degradació cultural, ans tot el contrari, cal trobar el punt just d'equilibri en el qual el turisme (juntament amb altres fonts de progrés econòmic) converteixi el nostre enyorament de moments culturals passats en realitats vives pel present i pel futur.

JOSEP CULLELL

especial turisme

CONSIDERACIONS SOBRE EL MOMENT TURÍSTIC ACTUAL

Crec realment que vivim en un país de frivolitats. Hem perdut la mesura de l'objectivitat. No existeix la voluntat de matitzar. Així es fan les vagues, els discursos, les declaracions i gairebé diria que és la norma de conducta dels de dalt i dels de baix.

És corrent sentir parlar de plens i buits, d'invasions i de mil coses més, que no tenen cap sentit. Quanta diarrea mental, Senyor! I llavors ens parlen de la pol·lució.

Això ve al cas, perquè des de fa una llarga temporada, llegeixo en els diaris, i personalment ho he sentit en boca del Dr. Trias Fargas, Conseller de Finances de la Generalitat, que la propera temporada turística serà una de les millors, ja que l'augment en relació a l'any passat serà entre un 25% i un 40% (ho va dir a la Cambra de Comerç ara farà tres mesos).

Aquest raonament es basa en què la situació geogràfica de Catalunya permet venir el turisme amb un cost més reduït, podent fer el viatge en 24 hores, i que els preus dels hotels, campings i apartaments no han sofert un augment considerable. Sembla també que aquestes autoritats han fet algun viatge per diferents països europeus, i és la impressió que n'han tret parlant amb els «tours operators».

Jo voldria respondre i fer unes consideracions sobre aquest particular.

Fa pocs dies, he rebut informació d'agències de tres països europeus, França, Bèlgica i Holanda, en la que se m'exposa, que les reserves per a Espanya, en aquest moment, estan per sota de l'any passat entre un 15% i 20%. Que amb molt d'optimisme, es podria arribar al nivell de 1980, però no ho creuen.

Aquesta disminució és deguda a la manca de recursos econòmics per a les vacances, donat que el poder adquisitiu dels ciutadans baixa cada dia.

Si bé és veritat que la pesseta baixa en relació al dòlar, es manté en un canvi bastant semblant al de l'any passat, en quant a les monedes europees, podem dir fins i tot que es nota una petita revaluació, certament artificial però real.

Podria ésser cert, que els «Tours Operators» notin un augment comparat amb l'any passat; però cal considerar, que és per un tipus de viatge molt barat. Amb això vull dir, que si bé unes zones poden sofrir un petit augment en relació a 1980, unes altres, inclosa la nostra, i degut a l'estructura que tenim i clientela que assolim, podem notar una disminució important. Cal pensar que del total de diners que una família disposa per a les vacances, agafant tres persones com unitat familiar i en una estada de deu dies, estan obligats a destinar dues cinquentes parts d'aquests recursos al pagament de les autopistes, benzina, manutenció i pernoctació, si la fan.

Aquests punts valoratius del moment turístic actual, degut a la limitació que imposa l'espai d'una publicació, és difícil estendre's a molts d'altres, tan importants com els mencionats, crec que estan a l'abast de qualsevol persona que no tingui ganes de fer volar coloms, encara que penso que en aquest país el gran negoci pel futur serà la instal·lació de granges per a aquests animals.

I per acabar, voldria fer unes preguntes a tots aquells personatges que, com en la grip, ens volen encomanar un fals optimisme.

Quin interès tenen, per a fer-nos navegar en aquest mar de confusions?

Per què ens volen portar pel camí de les falses esperances?

Són tan incapaços, per no veure que el que fan és submergir-nos en la destemplança?

És tot això una justificació per a obligar-nos a pagar més, per ells també cobrar més?

La resposta, el 1er. d'octubre.

RAMON VILOSSA
(Empresari hotelier)

EQUIPAR TURÍSTICAMENT LA COSTA BRAVA

Fent una anàlisi dels fulls propagandístics, guies i fulletons que van apareixent any rera any, he observat què es ven al turista que ens visita. Hi surten paraules com aquestes: «l'atractiu i la tranquil·litat», «la bellesa i la situació privilegiada de la Costa Brava», «les muntanyes que ens envolten tenen diversos i encisadors miradors des d'on es pot admirar la subtileza dels paisatges». Jo em pregunto: Correspon això a la realitat? Quina és la realitat dels equipaments turístics que tenim?

Ben segur que equipar turística-ment la Costa Brava no és construir desordenadament i irracional hotels, restaurants, clubs i abominables edificis de pisos i apartaments, tot destrossant el perfil de la costa i sense el més elemental criteri urbanístic.

De la mateixa manera, fer rentable el turisme no vol dir «omplir a tope» com sigui, qualsevol element habitable d'aquesta part de la infraestructura turística. No és cap secret que hi ha aspectes d'aquesta infraestructura turística, com són les comunicacions, l'ambientació, la salubritat, la sanitat, la conservació ecològica, que han estat perfectament oblidats.

Tampoc podem oblidar que un dels factors que han contribuït a eixugar el dèficit de la balança comercial d'aquest país a estat el turisme. Això ho hauria d'haver fet el sector mimat de l'economia espanyola i catalana. Res més lluny de la realitat. L'administració s'ha preocupat fins ara d'oferir exclusivament a l'opinió pública uns recomptes espectaculars de visitants, fets normalment amb una base estadística completament falsa. Aquí haig de fer un incís, doncs aquest any l'Administració ha posat en circulació una mena de desgravació fiscal a la venda als residents a l'estranger, tot intentant incentivar la demanda. Les primeres impressions però semblen pessimistes pel que fa al procés burocràtic i al poc coneixement que en tenen els industrials i comerciants.

Fixem-nos que aquesta estratègia de l'administració, «grans números» i estadístiques triomfalistes del nombre de visitants, ha estat un continuïsmes. Durant la Dictadura ens ho deien i ara a la democràcia també. Davant d'aquest comportament, no puc deixar de dir que ja tenim un altre element a sumar a l'actual desencís democràtic.

MIQUEL MASSALLÉ

pàgina verda

EL PLA GENERAL: UNA EINA CARREGADA DE FUTUR

Gaziel en el seu emotiu, sensible i alliçonador llibre Sant Feliu de la Costa Brava, tot parlant de la Ciutat, ens diu: «Si algun dia li treien o li esguerraven el Passeig de Mar, li quedaria ben poqueta cosa».

I ben cert que té tota la raó.

No n'hi ha prou de conservar una desnaturalitzada i desfigurada presència física. El Passeig és per a gaudir-lo i utilitzar-lo en la **Totalitat** de les seves possibilitats de Cultura, de Comunicació, d'Esbarjo... de **VIDA**.

Però amics, està molt clar: No es pot pas estirar més el peu que la manta... Els entreBancs són cada vegada, més i més costerosos: Des dels purament físics, ja abastament coneguts per tots, fins als que emprant la terminolo-

gia a l'ús en diríem «fàctics»... I aquests, renoi com ens compliquen la Història! Fixeu-vos-hi bé: Quines possibilitats ens pot oferir un Passeig integrat al Sistema Productiu Bancari i lògicament regit pel seu horari? Obert de 9 a 2. Després... La manca d'ambient, una trista deixadesa que es converteix en buidor, i al cap de no pas gaire... un lent i anguniós traspàs...

Resignació amics, resignació: Si més no, ara tenim el Passeig amb més Bancs per metre quadrat del País.

Aquesta senzilla constatació, i com aquesta, en la nostra Ciutat n'hi trobareu les que volgueu elevades a l'enèsima potència, ens ratifica i reafirma una urgent necessitat: Arraconar d'una vegada la improvisació en les polítiques

d'actuació municipal, tot donant a les diferents accions una **conjunta i progressiva** visió de futur.

Sense anar més lluny, ens evitariem que passessin «cosetes» com les del Passeig, que inqüestionablement demostren, a cor que no vols, la nul·la (potser impotent) capacitat previsorà que tenen els «nostres» capdavanters... La història nefasta, i encara malauradament actual dels fets consumats, segueix esmunyint-se entre els foscos viaranyos dels interessos creats...

Amics de l'Ajuntament, m'agrada pensar que encara teniu el cor i el pensament a l'esquerra. Però cal demostrar-ho!

Tenim ara mateix, si d'una vegada surt a informació pública el Pla General d'Ordenació Urbànica, l'eina amb la qual podem definir d'una forma real, el que volem que esdevingui **sociourbànicament** la nostra Ciutat, i conseqüentment per casualitat integrada, **Ecològicament, Culturalment, Turísticament, Industrialment**...

El Pla General és una possibilitat material per a posar en pràctica tot allò que ens pot ajudar a integrar-nos d'una manera conscient i colpidora, amb el nostre marc natural més acostat.

Cal posar-hi imaginació, i prendre consciència que segons siguin els resultats finals d'aquest Pla, posarem entre l'espasa i la paret, quelcom tan important com és el nostre futur com a Comunitat. Si veritablement volem una Ciutat, malgrat tot el que ja ens ha caigut a sobre, per VIURE, volent comprendre tot el que ens diu aquesta meravellosa paraula, hem de barrar d'un cop el pas als tristement cèlebres i coneguts defensors dels interessos anticomunitaris.

Ja n'hi ha prou, no creieu, de tapar les goteres després de cada ruixat...

així treballa

L'ofici de sabater

picant la soia

Realment no és pas gaire corrent, més ben dit, ja resulta del tot estrany, en aquesta època de presses i de progressos tècnics desmesurats que ens ha tocat viure, fer-se fer les sabates a la mida. Això s'ha acabat, però fa uns quants anys, encara s'aprenia de dalt a baix el laboriós procés necessari per a poder fer unes sabates a mida.

D'aquesta feina ens en parla Rafael Figueras, sabater d'ofici i a més a més músic de professió, un home que coneix fil per randa i amb tot detall com es fa una sabata.

Rafael Figueras i Auladell neix a Sant Feliu de Guixols el 15 de juliol de 1906.

—Com va començar a aprendre l'ofici de sabater?

—A casa meva havien estat vinculats de tota la vida amb la feina del suro i la fabricació de taps, però després de la guerra del 14, la indústria suro-tapera experimentà una crisi molt forta que es perllongà fins els anys 20. Les perspectives de que jo continués amb la tradició familiar eren molt negres. A mi m'atreia especialment aprendre música i tocar en una cobla de sardanes, treballar en un cor...

A l'Empordà en aquella època quasi tots els músics d'aquest tipus, que tocaven un de tants instruments d'una cobla i s'havien de reunir dos o tres dies a la setmana per assajar, es dedicaven a una professió que els permetés aquesta llibertat, i la de sabater venia com l'anell al dit. És per això, que molts músics que toquen o han tocat en una cobla són també sabaters.

A aquesta circumstància de la meva afecció innata per la música, s'hi afegí el fet que la meva germana s'havia casat amb Josep Anglada, sabater de molta anomenada. El meu cunyat va ésser pràcticament el meu mestre en l'ofici de sabater.

A finals del segle passat per aprendre a fer de sabater s'havia de pagar. Quan jo ho vaig fer, hi havia tres anys d'aprenentatge durant els quals t'ensenyaven, entre altres coses, a **muntar**, a **cosir**, a **posar plantilles o emplantillar**, a **polir** amb els encerats de guts, la manera de prendre la **mida** dels peus, a fer **mitges soles, talons, les formes**...

Després dels tres anys d'aprenentatge hi havia l'any d'«anyer». Llavors ja sabies l'ofici, el podies practicar, però encara no cobraves.

Vaig anar a treballar a Sant Celoni i anava al mateix temps a Barcelona a aprendre flauta amb el mestre Carbone i a aprendre a tallar a l'Acadèmia Marcos.

L'any 1929 em vaig establir ací, on he romàs fins ara, al carrer de Sant Martíria n.º 35.

—Per a fer una sabata, quin procés s'ha de seguir?

—Primerament es pren la mida del peu de la persona —la llargada, l'amplada i l'alçada—; s'ha d'escollir la pell i el dibuix (tipus de sabata anglesa o qualsevol altre tipus). Per sabata d'home es feia servir sempre pell de badell —el nom correntment utilitzat és en rus— i per sabata de dona tajilet o «cabritilla».

Seguidament s'ha de tallar la sabata o fer-la tallar. Això ho ha una

màquina, l'enfranquidora i l'operació se'n diu pròpiament **enfranquir**. Jo ho portava a enfranquir a Barcelona, un cop havia marcat la pell i el folre, a través del transportista que era el pare d'en Josep Illa en aquells moments. En aquest sentit no ens podem queixar de les enfranquidores espanyoles, ja que són una meravella.

Ara ja es pot procedir al **muntatge** de la sabata, en aquest cas un veritable procés d'artesania: amb un **trinxet** es talla la plantilla de cuir que vingui justa amb la **forma** —peça de fusta amb la forma del peu i de la qual n'hi ha de totes les mides—. Per fer això, s'ha clavat prèviament el cuir a la forma amb tres claus, per sota, en un lloc que ja està marcat a la forma. Quan hem tallat una plantilla, la del peu dret generalment, llavors s'encara borra amb borra i es talla la plantilla de l'altre peu. La **borra** és, en aquest cas, la cara més aspra del cuir. Els cantons de la plantilla es polien amb un tros de vidre que els sabaters sabien tallar molt bé.

La sabata anava muntada sobre aquesta plantilla que feia d'uns 3 a 4 mm. si era de dona i uns 5 mm. si era d'home. S'havia d'**embastar** primer amb una mena de «**xinxetes**» o de claus curts que es torcien, i cosir després amb unes **pines de muntar**. Es cosia fent els punts de **vallborra** o de **punt ample** i amb l'ajut d'una agulla que era un pèl de porc senglar i de fil

d'espart. Les sabates d'home eren més complicades pel fet de tenir una plantilla més gruixuda. S'havia de fer a la pell unes **entalladures** amb una **alena** («lezna»). Això consistia en rebaixar la pell una mica per dos costats paral·lels amb el trinxet i obrir-hi unes espies perquè poguessin passar les agulles.

—Després de posar la plantilla, quin altre pas s'ha de fer?

—El **viratge**, que com diu la mateixa paraula, es tracta de cosir una **vira** al voltant de la part davantera de la sabata. És una tira que reforça el calçat i es cus entre la sola i la pell. Per a cosir-la es feien servir uns fils de cànem pegats amb una pega especial: la pega de sabater. Jo recordo la seva preparació quasi com un ritus de bruixeria al qual m'ajudava, quan podia, fins i tot la meva dona. En una olla expressa per a això, i en una proporció determinada, hi barrejava pega negra i pega grega i ho remenava amb un bastó. Quan estava calent hi afegia aigua freda. Aquesta pasta la treballava ben treballada amb les mans, talment com si pastés bunyols, fins a donar-li el to, que a vegades s'encerava i a vegades no. Havia de quedar de color or negrenc. S'havia d'estirar per fer els pegots, i la resta es deixava a l'olla. Per tallar el fil d'espart que es necessita per cosir, es fa d'una manera especial, sense tisores: mullo els dits amb saliva i els passo pel tros de fil que vull trencar. D'aquesta manera queden els caps de fil més fins i és més fàcil de poder-ne fer passar les puntes pels forats marcats. Se'n poden tallar tants de trossos com es vulgui —jo porto unes sabates fetes meves cosides amb dotze branques de fil— i després s'hi passa la pega perquè les branques quedin com si fossin una. A cada una de les dues puntes de fil encolat hi enganxem un pèl de porc senglar i ja es pot cosir pròpiament, passant pels dos forats de la plantilla que ja havíem fet abans amb l'**alena** de manera que quedi un cosit nuat.

—Un cop posada la vira, quin altre pas ve?

—**Posar la sola**. La vira ha deixat un espai buit al mig de la sabata on s'hi ha de posar els **cambrillons** perquè quedi llis. Abans s'empastaven amb un tall de sola molt bona o bé amb

retalls de pell. Aquest espai que es recobria era, com ja hem dit, el que deixava buit la vira, des de la planta fins al taló.

Seguidament s'havia de posar la sola. Aquesta es cosia amb la vira que sobresortia. Els cuiros abans eren curtits d'una altra manera. Les soles eren més grasses i duraven més temps. S'havia d'esperar tretze mesos perquè una pell fos ben curtida i es feia amb l'escorxa d'alzina. Ara amb tres mesos ja n'hi ha prou. Fem tantes trampes, fins i tot amb nosaltres mateixos. Encara ara als països nòrdics les curteixen més bé. A la sola s'hi ha de fer també un altre tipus d'entalladures amb un **obre-entalladures** i s'ha de cosir amb la vira.

—Ara la sabata ja porta la sola. Què més li falta?

—Els **talons**. Els talons solien ser d'una sola peça en el cas de ser sabata de dona, o de diferents peces primes enganxades una amb l'altra si es tractava d'una sabata d'home. En aquest últim cas era l'única part de la sabata que anava enganxada. La resta era tot cosit. Després es podia fer un **picapunt** o una **ruleta** per a marcar els punts cosits que s'havien fet.

Finalment es donava color a la sabata. «lojar» se'n diu pròpiament el procés. Es feia servir un **ferro franc** calent i la sabata quedava com planxada. Es polia amb cera. En aquest apartat es fan servir tècniques pròpies de marroquineria.

—Quines eines i materials necessita un sabater per a fer una sabata?

—Un **trinxet** (espècie de ganivet), una màquina de cosir industrial, una **alena**, **ferros francs**, **pata**, un **esquiro**, **martells**, un **peu de ferro**, **les formes**, **tintes**, **ceres**, un **ràpid** o màquina per fer treballar les gomes i els plàstics...

—Una sabata té diferents parts, quines són?

—**Sola**, **taló**, **enfranc**, **planta**, **empenya** i **punta**.

—Quant de temps necessita per a fer una sabata?

—Per a fer una sabata d'home, que sempre és un procés més llarg, necessitava més de dos dies de temps.

—Finalment, per acabar, ens podria explicar alguna cosa curiosa relacionada amb la seva professió?

—Sí, tinc quatre parelles de sabates que me les he fetes jo i les més velles, que encara me les poso, tenen 20 anys. Abans, quan em dedicava a fer sabates, als estius venia la senyora Pujarnisclé i es triava un model de sabates molt especial i tot seguit jo les confeccionava.

He tingut la sort, fent de sabater pel meu compte, de no haver sentit tocar mai cap campana per ser a l'hora a la feina ni he hagut de sotmetre'm sota les ordres de cap encarregat o director. Això sí, he anat treballant i combinant aquest treball amb la meua veritable afecció: la música.

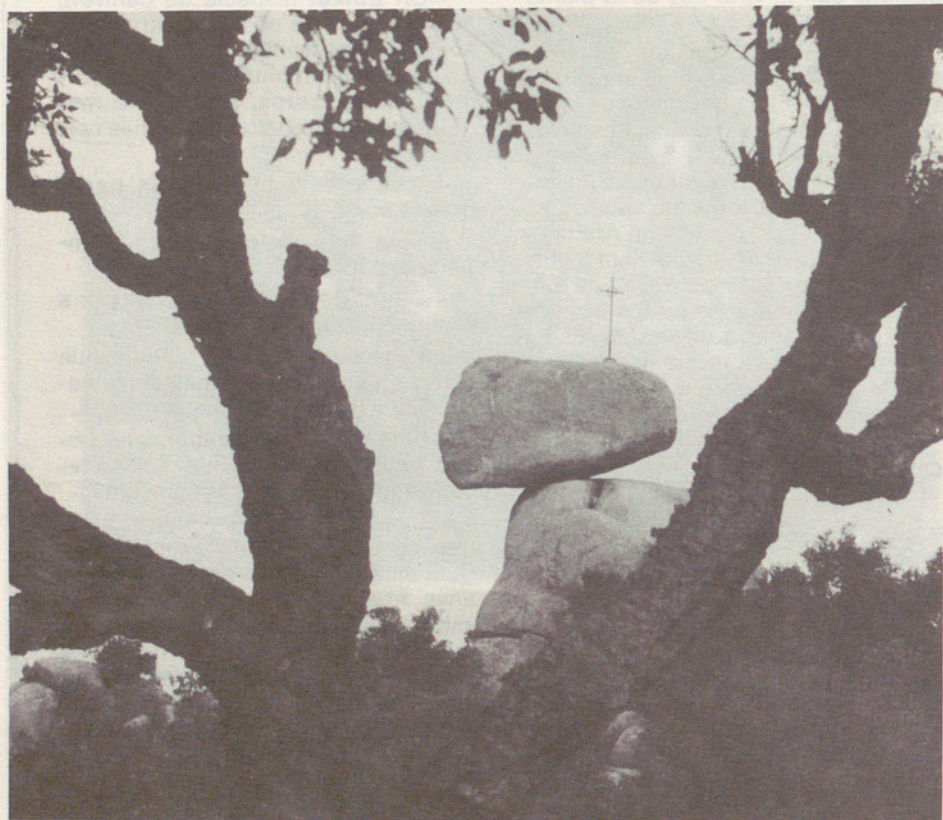
EUGÈNIA CROS

la lesna

no ve d'un pam

EL PATRIMONI NATURAL

He de deixar clar que aquest article no vol ser exhaustiu, més aviat vol informar al ciutadà dels elements que fan referència al concepte de Patrimoni natural, com són els espais naturals (platges, pinedes, boscos, les cales, la mar, etc.) és a dir, els que són a l'entorn dels espais urbanitzats i edificables.

El llarg i estret corredor de la Vall d'Aro i la Vall de Sant Feliu de Guíxols ens marca una línia diferenciadora entre el Massís de les Gavarres (Nord-Oest) i la part de la Serralada de Marina anomenada Serralada de la Selva (Sud-Oest). L'opinió general és la que diu que la vall del Ridaura i la vall de Sant Feliu formen una contrada morfològicament deslligada del Baix Empordà.

El rocam paleozoic de la Serralada de la Selva recobert amb un bosc verd i espès, arriba fins al peu mateix del mar, on hi entra.

EL BOSCO

El territori és fonamentalment muntanyós i es troba cobert de pi pinyoner i pi bord que han substituït en gran part les antigues alzines sureres. La vegetació és molt espessa i entre les espècies més notables destaquen els diversos tipus de brolla i les ginestes, el bruc, ginebró, etc.

Abans l'home utilitzava el bosc com a font d'energia, podem parlar de les carboneres vegetals de «plana Basarda» o bé de les contínues caminades dels ganxons per anar a cercar la llenya per a l'estufa o pel fogó. És clar que els derivats del petroli i l'electricitat han margi-

nat el bosc com a font energètica, això ha fet que poc a poc els boscos esdevinguessin cada vegada més bruts i amb més possibilitats d'ésser víctimes de l'incendi forestal (en parlarem més endavant).

La introducció d'espècies exògenes, com ara l'eucaliptus des de fa uns sis anys, amb subvencions estatals de més de 10.000 pessetes Ha. i el finançament de les reforestacions per part de la Banca Oficial, han provocat que el propietari mitjà s'entalentoni a substituir boscos enters (hi ha casos de més de 70 Ha.) que com tothom sap trenquen l'equilibri ecològic del bosc de tipus mediterrani i provoquen, per l'ateraçament del terreny, una important i irreversible erosió.

Pel que fa a la caça per les rodalies de Sant Feliu, en tinc poques dades tot i que són molts els caçadors que van al conill i al porc senglar. És molt significatiu però que el president de la Societat de Caçadors de Palamós digui: «... la continuïtat de la «Ley Nacional de Caza» condemna Catalunya a convertir-se en un veritable desert ecològic, forestal i cinègic, dins la present dècada. I per tal d'evitar-ho seria necessària la seva derogació immediata».

LA MAR (salada i contaminada)

El peix és una de les fonts de riquesa que arran de la desmesurada acció de l'home, en els darrers deu anys, ha sofert canvis importants. Així per exemple fa dos anys hi havia, segons ens expliquen,

molts calamars i de mida molt grossa (els vells pescadors no n'havien vist mai de tan grossos); els entesos expliquen el fet per la fugida dels verats de determinats llocs de la plataforma pesquera. El peix de roca està disminuint en qualitat i quantitat. Els rogers, les julioles i els serrans quan se'ls neteja per a rentar-los, cada vegada treuen més barrumera, cada cop tenen més gust de mercuri: és per la contaminació.

Haig de remarcar la manca total d'estudis pel que fa a la contaminació de les diferents espècies marines. He pogut trobar un estudi del 1975 publicat al n.º 35 de la Revue Internationale d'Océanografie Medicale on s'estudien les espècies que sobrepassen la dosi de mercuri «autoritzada» per l'Organització Mundial de la Salut (0.5 mil·ligrams per Kgr. de peix), i podem trobar de les 17 que s'estudien les molt conegudes llissa (1.88 Mgr. per Kgr.), el cranc (1.86 Mgr. per Kgr.), el rap (2.61 Mgr. per Kgr.) i el llagostí (1.04 Mgr. per Kgr.). Alguns especialistes, com el comandant COUSTEAU afirmen que la vitalitat del Mediterrani ha disminuït en un 30 per cent en els últims 15 anys.

Seguint amb aquesta mena d'inventari de productes del mar, s'ha de parlar de la decadència també, del «musclo de roca», a causa fonamentalment de l'acció dels recol·lectors, perquè els agafen amb rasqueta emportant-se els petits i els grossos. Les llagostes i les cabres es troben molt escassament, degut a les vaques d'arrossegament que s'acosten fins tocar les roques i s'emporten les llagostes que van a desovar impedint així la seva funció reproductora. Els pescadors i els submarinistes haurien de tenir en compte que una llagosta és una espècie de creixement lent (una llagosta triga 15 anys a pesar el mig quilo). Pel que fa als escamarlans i gambes cada dia escassegen més, només heu d'acostar-vos al mercat i mirar el preu.

no ve d'un pam

Hi ha però dues agressions a la natura que són prou importants perquè en parlem més pausadament, els incendis forestals i les urbanitzacions il·legals.

Els incendis forestals

El balanç de víctimes humanes més tràgic de la història forestal d'Espanya la tenim molt a prop d'aquí. A Lloret de Mar, on es va prendre foc a tres punts distints i va haver-hi 10 morts.

En un estudi fet per l'I.C.O.N.A. l'any passat el 40 per cent dels focs eren de causa desconeguda, 30 per cent de negligències i un 30 per cent d'intencionats. Pel que fa als incendis provocats pels fumadors, es diu que són el 19 per cent del total dels focs (és classificat dintre els focs per negligències). Hi ha unes dades molt il·lustratives referents als incendis intencionats: al 1972, del total d'incendis, els intencionats representaven un 13 per cent, al 1974 un 27 per cent del total d'incendis; al 1978 un 45 per cent.

Jo em pregunto com es pot explicar l'augment dels focs intencionats. Beneficien algú aquests focs? Estan marcadament les responsabilitats criminals dels autors?

He buscat resposta a les preguntes i he trobat dues hipòtesis que poden explicar les dues primeres preguntes:

1) La del promotor d'una urbanització que no tindria cap escrúpol per cremar una zona per poder aixecar-hi xalets. La manca d'escrúpol vindria donada per les dificultats que la legislació vigent posa a la tala d'arbres, i als canvis d'aprofitament del sòl rústic.

2) El benefici que dona l'incendi a l'industrial del paper, que obté la matèria primera amb el mateix aprofitament industrial a preus més baixos. A l'ensem, el propietari d'un bosc que vol plantar una espècie distinta de més elevat guany (exemple: l'eucaliptus) i davant la impossibilitat de talar-lo, decideix cremar-lo, assegurant al mateix temps importants subvencions de l'Estat espanyol.

Fa dos anys, sota el pont, a mitja pujada de la costa de l'ou un amic veié com

un cotxe llançava una garrafa de vidre amb una semarreta empapada de benzina; per sort i amb molt de treballs el pogueren apagar. Més avall de les antigues «Bateries» els empleats d'una companyia de serveis varen poder observar una gran flamarada, pels voltants... etc.

De les urbanitzacions il·legals en parlem en un proper número.

LA LLUITA PER SALVAR EL PATRIMONI NATURAL

El mes de febrer del 1976 comença una campanya orquestrada des de distints llocs del Baix Empordà per salvar la Costa Brava, concretament es demanaren «cinc Parcs per a salvar la Costa Brava». A un escrit adreçat al Governador Civil es deia: «Afirmem la nostra convicció que les Gavarres formen amb el Cap de Creus, Cap Norfeu, el Montgrí i Cadiretes, les exigències mínimes de reserves naturals dins una política racional d'ordenació territorial de la Costa Brava» (un dels promotors de la idea és l'actual President de la Comissió d'Urbanisme de l'Ajuntament, senyor Jaume Barneda).

El mes de febrer del 1977, a una ponència titulada «Costos Socials del Turisme, el cas del Baix Empordà» i presentada al Congrés de Cultura Catalana es diu: «Cal òbviament mencionar l'agressió constant per part dels factors especuladors als espais naturals d'ús consuetudinàriament (?) col·lectiu, que estan en perill de ser incorporats a les plusvàlues del sòl per al lleure (ara ve el bo). Es fa necessari posar un límit a la pol·lució especulativa per evitar situacions com les de les Gavarres... la Volta de l'Ametller a Sant Feliu de Guixols». Haig de remarcar que tres dels animadors de

la comunicació i del Secretariat del Baix Empordà del Congrés de Cultura Catalana eren l'actual Batlle de la Ciutat senyor J. Vicente, el professor de Geologia senyor Ll. Pallí i el també professor senyor J. López de Lerma.

La Comunitat de la Costa Brava pel febrer del mateix any es definia per un Pla General de la Costa Brava, tot dient: «Cada dia són més nombroses les veus que s'aixequen en defensa de la natura i del paisatge d'algunes zones del nostre país, especialment amenaçades, entre les quals cal destacar alguns paratges de la Costa Brava.

Aquest és un problema, que si no és objecte de plantejaments clars i solucions efectives i ràpides, pot comprometre greument el futur de la nostra terra i la qualitat de la nostra activitat turística».

Això que acabeu de llegir és una mostra d'uns pronunciaments que tingueren poc ressò efectiu pel que fa a mesures concretes de conservació i en canvi molt ressò a la premsa d'aquells dies. Així, pels últims dies del 1979 l'ICONA redacta un «Inventario de Parques Naturales» on podem trobar-ne dos que ens afecten, «el N.º 5 PEDRALTA (2 Ha.) **Justificació:** Por la rareza de este fenómeno geológico, ya que se trata del bloque caótico bamboleante de tipo plutónico más grande de los conocidos. **Medidas:** ninguna con carácter de urgencia. **El N.º 15 COSTA BRAVA (1.430 Ha.) **Justificació:** Una de las últimas muestras de lo que fue la Costa Brava. **Medidas:** Ordenación y control de las actuaciones que incidan sobre las características naturales propias de este medio. Restauración de las masas forestales e incremento de las medidas previsoras de incendios». Aquesta zona de 1.430 Ha. segons he pogut saber, s'extén des de la carretera de Tossa a Llagostera fins a les proximitats de Pedralta, inclosa la zona de Sant Baldri i la capçalera de la Vall de Sant Llorenç.**

Què s'ha fet de tot això? **No res.**

QUI HA DE GESTIONAR ELS ESPAIS NATURALS PROTEGIBLES?

Lògicament els que tenen el poder per fer-ho, és a dir ajuntaments, la Diputació, la Generalitat. Amb la finalitat que les entitats locals puguin gestionar adequadament els espais naturals serà necessari que es disposi dels serveis tècnics corresponents (ecològic, financer). L'estat o la Generalitat haurien d'incloure en els pressupostos generals partides per subvencions a les corporacions locals per a l'organització, gestió i explotació d'aquests serveis. Els homes que abans ho veien tan clar, ara tenen el poder executiu, a l'Ajuntament els uns, o formant part del poder legislatiu al Parlament de Madrid, l'altre.

Sr. Vicente, Sr. Barneda, Sr. López de Lerma, endavant doncs, el ciutadà us ho agrairà.

EL GAVILAN

COP D'ESTAT A SANT FELIU DE GUÍXOLS? AGOST DE 1917 - i II

Continuant, si no us fa res, la història del cop d'Estat a Sant Feliu (agost de 1917), en farem la crònica seguint la interpretació objectiva, que no neutral, que en féu el nostre Ajuntament.

HISTÒRIA DE MÉS DE SET DIES.

Dilluns 13.

L'Ajuntament rep dos «BANDOS». L'un de governació civil en el què es feia referència a la vaga de ferroviaris i a la general anunciada (vesgi's ES CORCÓ d'abril), per la qual raó hom traspassava el comandament a l'autoritat militar.

L'altre ban era del governador militar, pel què es feia saber que era declarat l'estat de guerra a tota la província de Girona.

L'Alcaldia, sense pèrdua de temps, feia públiques ambdues crides i convocà immediatament una Junta d'Autoritats (Jutge, capità de Carrabiners, Capità de la Guàrdia Civil i Ajutant militar de Marina). **Aquesta junta va decidir que l'alcalde «popular», aleshores en Francesc Mas, havia de continuar com a màxima autoritat del poble.**

El dimarts i el dimecres (dies 14 i 15) no hi hagué res de nou. Tothom, aparentment, feia vida normal.

Aviat, però començà a córrer el rumor que el dijous s'aniria a la vaga. Per aquest motiu, doncs, el batlle es reuní amb persones de la seva confiança, prohoms els uns i influents sobre la classe obrera els altres, a qui demanà assessorament i que no s'alterés l'ordre públic.

Dijous 16.

El rumor de vaga general a Sant Feliu esdevingué una realitat. Efectivament, la totalitat dels treballadors del nostre poble anaren a la vaga.

L'atur era absolutament pacífic fins el punt que moltes famílies obreres aprofitaren l'avinentsa per fruit d'un dia d'esbarjo a les fonts i platges. Aquí, es confirmava el que passava arreu, els treballadors estaven en vaga però no sabien què calia fer.

Així i tot, al migdia, alguns piquets de vaguistes passaren per cafès i bars, únics locals oberts al públic, invitant-los a la solidaritat i exigint que tanques-

sin llurs establiments. I així ho feien. Entretant, sembla, la guàrdia civil, que patrullava pels nostres carrers colpejà un veí, pressuposant erròniament que era un membre dels piquets de vaguistes que coaccionaven els propietaris de les cafeteries.

Fos com fos, aquest incident fou el fibló que enverinà les relacions entre les nostres autoritats civils i militars.

Com és just, l'alcalde protestà enèrgicament davant el capità de la guàrdia civil per aquella injustificada agressió.

Més tard, l'esmentat capità, ignorant les ordres expressades del batlle i sense dir res a cap altra autoritat de la Junta, amb trenta números prengué militarment el Passeig del Mar, obligant tothom a desallotjar-lo. Els vianats, és obvi, obeïren, però la fotesa de l'afer fou motiu de perplexitat i de burla. L'alcalde, està clar, hagué de protestar per aital ocurrència.

Arran de tots aquests incidents, la nostra primera autoritat convocà per aquella mateixa tarda la Junta d'Autoritats per tal que les disposicions tinguessin una certa unitat i tots ells n'estessin sempre assabentats de qualsevol resolució que es prenguéssin.

Però el capità de la guàrdia civil s'excusà i no féu acte de presència. En aquell moment l'hostilitat entre l'alcalde i el capità era manifesta.

Divendres 17.

El malcontentament de la població anava en augment per la inoportunitat d'unes disposicions que la gent creia desmesurades, pel comportament tranquil del veïnat.

Es veu que les forces de l'ordre, per la fal·lera de complir les prescripcions del capità de disoldre tot grup de persones que veïessin pels carrers del poble, arribarem a l'extrem de «despejar» ses ganxones dones de casa que feien la compra i la feien petar, com de costum, pels volts de les parades del mercat. El zel disciplinari era un pèl exagerat.

Dissabte 18.

En l'endemig de tot això, el batlle —com es féu durant la vaga del juliol de 1909— convingué amb els fabricants de pagar als obrers el jornal perdut per l'atur, a condició d'anar-lo tornant a

poc a poc, quan tornessin al treball. La finalitat d'aquesta disposició, segons l'alcaldia, era facilitar el retorn dels treballadors a la feina de forma tranquil·la. Estimava l'alcalde que els mitjans silenciosos podien ser més eficaços que no pas els públics, a través d'un pregó (que era el que pretenien les autoritats militars).

Suposo que el capità, enutjat, pensava de forma ben diferent.

En acabar-se aquella reunió, el president del consistori que, aleshores, representava la màxima autoritat al poble —recordem-ho—, va ser requerit pel rabiüt capità a presentar-se immediatament a la casa-quarter.

Un cop allà, el nostre alcalde va ser increpat i escridassat de mala manera.

«—!Con su conducta —l'amenaçà el capità— le ocurrirá lo que a Marcelino Domingo, que ha sido colgado del palo de un barco!».

I afegí:

«—Si mañana se cierran los comercios, le conduciré a pie y atado a las prisiones de Gerona!».

Quin espant! La humiliació i la sorpresa del greuge inferit, fou tan gran que el pobre senyor Mas restà malalt —amb una excitació nerviosa— tots aquells dies, havent de ser atès pel metge.

A partir d'aquell moment, el domicili de l'alcalde seria vigilat contínuament per una parella de guàrdies civils.

De fet el senyor Mas havia cessat del seu càrrec. En Francesc (Xico) Irla, segon tinent d'alcalde, se'n responsabilitzà.

Aquest mateix dissabte la guàrdia civil detingué i traslladà a les presons militars de Girona els nostres conciutadans Sebastià Mestres Poch i Pere Tarinas Albertí, com a presumptes culpables de pertànyer al piquet que coaccionava els amos de bars i cafès.

Diumenge 19.

L'Ajuntament rep una comunicació del Govern Civil per la què es disposava que l'Alcaldia es reunís i es posés d'acord amb les autoritats militars per a evitar que ningú s'embarqués, en aquest port, cap a l'estranger sense pasaport.

Doncs bé, en aquella reunió el capità tampoc féu acte de presència perquè —al·legà—, després de prèvies consultes als seus superiors, **l'autoritat militar havia estat ratificada, reafirmada, com «autoridad superior en esa plaza».**

(Ep!, la qüestió era més enrevesada. Simplifico un xic).

Conseqüentment, assumí el màxim comandament de la ciutat el capità de carrabiners i així ho féu saber a l'alcalde en funcions, manant alhora que hom fes públics altres dos pregons.

Aquests assabentaven els veïns de Sant Feliu de semblant traspàs de poders i es requeria els fabricants a una reunió al Casino. Allà els militars decidiren —al marge de l'Ajuntament, que no hi fou convidat— que es notifiqués al poble treballador que l'endemà, dilluns, s'obririen les portes de les fàbriques i que ells garantirien la llibertat de treball.

(Segons parer del Municipi, aquella disposició havia estat absolutament supèrflua, per tal com els obrers havien decidit ja, pel seu compte, retornar al treball).

Ensems, arriba una informació desconcertant: s'apropen a Sant Feliu les forces armades —6 oficials i 120 soldats—, per la qual causa es tancà el pas a la plaça de la Constitució i a tots els caps de carrer adjacents.

Notícia inversemblant! La presència de l'exèrcit, tot Sant Feliu ho creia, era sobrerera i forassenyada. A la nostra vila hi havia molta pau i bonança. Per què, dons, aquella por?

En efecte, a les sis de la tarda arribà, amb el tren, la tropa que desfilà davant la insòlita mirada dels santfeliuencs que xino-xano passejaven aquell diumenge, mentre els més joves feien gatzara i gresca. (Cap representant del Municipi els va anar a rebre).

Tan bon punt el Tinent Coronel que comandava l'escamot, D. Segundo Picó, veié l'alcalde accidental, en Xico Irla, es lamentà de no ser rebut, amb tot el rigor protocolari, a l'estació.

A les vuit del vespre, el Tinent Coronel convocà a la Casa de la ciutat seixanta personalitats ganxones per a comunicar-los-li que ell representava l'única autoritat de la Nació —és a dir, que manava més de tots aquí— i que havia vingut a dur la pau (!), demanant llur col·laboració.

Al vespre la tropa era aquarterada a l'ex-convent, mentre que oficials i caps s'allotjaven a cases particulars.

Aquella nit el somni dels soferts ganxons no fou torbat sinó per les marcial petjades de la guàrdia civil.

(Hi havia molta calma a mar).

Dilluns 20.

A trenc d'alba, els somnolents obrers, que retornaven a la feina, es veieren sorpresos en veure les fàbriques rondjades pels militars.

Aviat, però, un afer commogué aquell matí el veïnat. En Jaume Salvatella, home honrat i apolític, —sempre segons criteri municipal— va ser detingut i apallissat perquè hom havia trobat un pasquí «sedicioso», clavat a la paret de la façana de casa seva.

Tan subtil i equívoc motiu fou causa de que la por i la indignació es contagiés per tota la població.

L'endemà, en Jaume Salvatella, seria conduït a les presons militars de Girona.

Dimarts 21.

Una altra notícia venia a engavanyar una vegada més el tarannà dels nostres veïns. En Francesc Mas, alcalde autodonat de baixa, en Salvador Albert, diputat a Corts, en Josep Irla, diputat provincial, i en Josep Vidal, professor de l'Escola Municipal d'Idiomes, no solament tenien llur domicili controlat per les forces de l'ordre sinó que contínuament, onsevulla que anessin, eren encaçats. Fins el punt que el professor d'idiomes i senyora no van ser deixats de petja quan donaven tombs pel Pas-seig.

No és estrany, doncs, que la gent —fent conya— bategés als guàrdies amb el sobrenom de «la sombre de los Maggiare».

Dimarts 22.

Continua el seguici als prohoms de Sant Feliu, que persistirà encara uns dies.

Tan sols una novetat singular: fa acte de presència al port un vaixell de guerra, que estigué a l'aguait, i salpà un dia després.

Dijous 23.

El T. Coronel envià el tinent de la guàrdia civil, acompanyat del Dr. Joaquim Falgueras, a casa de l'alcalde Mas per a comprovar si realment estava malalt o bé es tractava d'un subterfugi. El doctor amb molta traça, dictaminà que la impossibilitat que afectava el malalt no era absoluta, però que el seu estat exigia repòs. Per la qual cosa, acompanyat d'ambdós observadors, el Sr. Mas hagué de presentar-se davant del Tinent Coronel que amablement li demanà que novament es fes càrrec de l'alcaldia, puix que la normalitat havia estat restablerta. El Sr. Mas «acceptó el sacrifici que de su salud se le pedía». I així es féu saber al poble.

Divendres 24.

Arriba a Sant Feliu el Tinent Coronel d'Estat Major, Sr. Nieves qui, acompanyat del Tinent Coronel senyor

Picó i del mateix Sr. Alcalde, passejà per tota la població per a constatar que tot era al seu lloc.

També comparegué un Jutge Militar que cridà a declarar els propietaris de cafès i bars.

Dissabte 25.

(Poques coses més, dignes d'ocupar la vostra i la meua atenció, s'esdevingueren ja. El temporal anava amainant).

Aquell dissabte el Sr. Mas visità a Girona el General Governador Militar, Sr. Santa Coloma, i entre altres coses demanà la llibertat per als tres ganxons i que es posés terme a aquella vigilància a la què encara estaven sotmesos ell mateix, en Salvador Albert, en Josep Irla i el Sr. Vidal.

Després de visitar els presos, retornà a Sant Feliu.

La nit del dilluns 27 cessà la molesta vigilància dels nostres polítics.

El 29 d'agost eren provisionalment alliberats en Mestres i en Tarinas. En Salvatella sortiria més tard, el 6 de setembre.

El Sr. Mas, amb permís del Consistori, se'n anà de vacances.

El 31, la força armada se'n tornà cap a Girona.

A començaments d'octubre s'aixecà l'estat de guerra i el poder de governar tornava a les autoritats civils, passant als tribunals ordinaris les causes incoades.

Continuava, però, la suspensió de garanties i la censura, que no permetia que «El Programa» parlés massa clar.

AQUESTS FETS D'AGOST DE 1917 ARRIBAREN AL MINISTERI DE GOVERNACIÓ I A LES CORTS PARLAMENTÀRIES.

Gairebé un any després, el 25 de maig de 1918, el secretari de l'Ajuntament, per ordre de l'alcalde Mas, féu una relació-denúncia d'aquests fets que suscintament he intentat contar, adreçant-se al Sr. Ministre de Governació.

També se'n parlà al Congrés de Diputats. Solament que en Salvador Albert, que era l'orador responsable de fer-ho davant l'hemisicicle, emmalaltí i ho féu, en lloc seu, el diputat republicà Eduard Barriobero.

En silenci, les Corts escoltaren els fets transcrits en aquestes pàgines de l'ES CORCÓ.

ÀNGEL JIMÉNEZ

NOTA:

Algun d'aquells estranys bruixots, que s'interfereixen sempre en tota bona publicació, ens han jugat alguna mala passada i ens trobem amb errades.

Només voldria esmenar-ne una més important: A l'ES CORCÓ d'abril, **Cop d'Estat a Sant Feliu de Guixols?** (p. 25) on diu: «al Congrés tan important que la CNT celebrà a **Sant Feliu**» ha de dir «al Congrés... celebrat a **SANTS**».

Les cases de Putes de Sant Feliu

Posar-se a escriure sobre un tema com el de les «Cases de Putes» representa un bon problema, s'agafi per on s'agafi. És així degut a la mateixa índole del tema, susceptible d'esser tractat des de prismes molt diferents i també, i molt especialment, perquè s'hi barregen inevitablement, tant per part del lector com per part de l'escriptor, consideracions que res no tenen a veure amb l'objectivitat del tractament que mereix qualsevol tema.

Hem volgut, en tractar aquest tema, fer-ho del vessant purament de testimoni d'uns temps que ha estat i han estat així: senzillament. També ho hem volgut fer perquè, com qualsevol altra activitat humana, mereixen ser recordats.

La nomenclatura de les cases de prostitució és molt àmplia i variada. Depèn de pobles, regions, barris, nivells culturals i, fins i tot, gremis i oficis. Podem posar com a exemple a La Bisbal que en deien «cases de pepites» degut, segons sembla, al fet que hi havia hagut una mestressa molt famosa que es deia Pepita. Així trobem que se les anomena: cases de barrets, de meuques, de dones, de plaer, de senyores de la vida alegre, de senyoretetes i un llarg etcètera. El més corrent, el definitiu, el que tothom entén ha estat, sempre i en tot lloc, el de «cases de putes». Així, ras i curt i tal com sona. Tal com l'emprava el malaguanyat Josep Pla. És clar que en Pla era en Pla i a ell no li importava, ni li era necessari, l'ús d'eufemismes per a dir el què era com si no fos, en uns temps que aquesta manera de dir les coses, no pel seu nom, estava a l'ordre del dia. A Sant Feliu se les anomenava pel nom de la mestressa i eren, al cap de vall, una casa més de la ciutat.

Un altre problema és el de recollir la informació. De fonts oficials és gairebé inútil, per inexistent, o bé irreal la que es troba. Quant als informadors particulars, prefereixen, en la major part dels cassos, un discret silenci. Aquí cal afegir-hi la dificultat de saber a qui anar sense la por de ferir susceptibilitats i més en una ciutat petita com la nostra que tothom es coneix. Aquest però, no ha estat el nostre cas i hem obtingut col·laboracions molt estimables. Les nostres fonts informatives han estat de primera mà i persones de tota confiança, qüestió que en aquest ofici (em refereixo al d'escriure) és essencial.

La més antiga de les cases que els nostres informadors han aconseguit era una que estava situada al començament de l'actual carrer del Castell d'Aro (l'antic camí de la Vall d'Aro) a l'altre costat d'una era que hi havia, sobre la que actualment hi ha una sucursal de la Caixa d'Estalvis Provincial. Se'n deia **Ca La Carantona**. La Carantona havia estat una reial femella, si bé en els darrers temps s'havia engreixat. Diuen que el seu aspecte era susceptible de ser inclòs en els canons estètics del més pur classicisme pel que fa a la seva professió. El seu parlar papissot / resultava / força gracios.

Ca La Sebastiana era una altra casa. estava situada al Puig, al costat de can Rigau. Era considerada com una casa més «de batalla» i les dones que hi havia eren de certa edat.

Una altra que també fou cèlebre ers **El Recreo** —anteriorment se n'havia dit La Bombilla— situada a la carretera de Palamós davant mateix del camp de futbol en una casa que últimament ha estat local del PSUC.

El Recreo junt amb Ca La Diana i Ca La Nieves són les tres que poden estar més en el record de molts guixolencs que hi hauran anat, ni que tan sols sigui a prendre una cervesa.

La Diana era una dona cepada, bona veïna i que havia fet molts favors. Podem trobar molta gent que des de la seva infantesa, durant els anys de gana de la postguerra, li deuen algun esmorzar i es diu que moltes criatures portaven espadenyas gràcies a la Diana.

Ca La Diana estava situada a la Carretera de Palamós entre la fàbrica del gas i l'antic forn de can Vilas i tenia entrada pels dos carrers que corresponen als actuals Bourg de Peage i Carretera de Palamós. Els clients més discrets entraven per la part del darrera. Hi havia un petit pati i un menjador, en què sempre corrien els daus d'una partida de parxís de la que la Diana solia formar part. la mestressa tenia una veu ronca i rogallosa i era característic el seu costum de fumar puros, fàries principalment si bé també feia honor als caliquenyos i de tant en tant algun havà, però, això, solament quan hi havia algun bon client.

Les dones de Ca La Diana no eren pas de les més joves i un servei complet, semse especialitats, costava tres pessetes (parlem dels temps que un triador en guanyava set de jornal). La inflació va fer que les tarifes anessin pujant en consonant.

Ca La Nieves va estar en dos llocs diferents del carrer Girona. Primer a la casa que actualment té el número 110 i finalment a la que té el 116-118 ja al cap de dalt del carrer. Curiosament, en ambdós casos, donava també al Carrer Eres. Això de l'entrada per dos carrers era gairebé una constant en aquest tipus de cases, cal suposar que era per raons de discreció en les entrades i sortides. Hi havia un pati interior amb una palmera i va fer-se famós un lloro que tenien i que estava ensenyat a preguntar a qualsevol home que sortia: «Ja has pagat, cabró? Ja has pagat?»

Hi havia una sala gran i diversos resevats on s'esperaven els clients. Per als de més confiança hi havia un menjador amb una partida de Canari o de Ramiro sempre a la taula, de la que la Nieves era assídua participant.

Sovint s'ajustaven discretament les portes dels reservats i passava com una hombra, escales amunt, discretament, un «senyor» el nom del qual no trigaven gaire a conèixer els

que s'estaven per baix. D'altres vegades el que pujava era una ampolla de xampany i ja la identitat del «personatge» oferia pocs dubtes: Es tractava del Senyor Tal.

Les dones de Ca La Nieves eren de categoria i canviaven sovint. Era una casa coneguda a tota la província de Girona i considerada de les millors. Les dones que hi treballaven anaven ben vestides i es distingien de les altres del poble. Quan n'arribaven de noves a la SARFA, tothom se n'assabentava i, fins i tot els bordegassos que jugaven a bales al capdemunt de la Rambla Vidal o al carreró de can Viader les coneixien i ho pregonaven tot cridant: «Palla nova! Palla nova!» pels carrers.

Si alguna vegada hi anava algun noi que la Nieves considerava massa jove, solia donar-li berenar —pa amb xocolata— i avisava al seu pare, bon client, en molts casos, de la casa.

Els dissabtes era un tip de riure. S'hi reunien cap al vespre, un bon nombre de fadrins que s'hien despedit de la xicota i hi anaven a acabar de rematar la jugada. Hi havia un ambient de general distensió que durava fins a altes hores de la matinada.

Com és lògic, aquestes cases sempre tenien plets amb els veïns, raó per la qual es procurava que no hi hagués escàndols, cosa difícil d'aconseguir especialment quan els mariners d'algun vapor atracat al port hi giraven visita.

La prostitució reglamentada va ser abolida per decret el 1956 i, de llavors ençà, van ser tancades aquestes cases. No vol dir això, que desaparegués la prostitució que, en tot cas, va continuar d'una manera gairebé clandestina i en un règim de tolerància, molt diferent, però dels temps de què hem parlat, en els quals tot aquest negoci era perfectament legal i regulat.

ELS CORCONETS VICIOSOS

Aquí hi havia Ca La Nieves

trempera

CORCONERIES

● L'Ajuntament ha canviat de color! Bé, no exactament: solament l'han pintat. Per cert que d'un magnífic color groc que, segons diuen alguns, li és molt adient. (Si us plau, no ens interpreteu malament) Ah!, els interiors són de color rosa.

● Els plens de l'Ajuntament són font inesgotable d'inspiració.

Al ple del 24 d'abril es va produir un fet insòlit: es va sentir la veu —preciosa per cert, segons els que la van sentir— de la regidora Sra. Bussot, que, segons contenen els assidus, ho va fer molt bé, i parlant de les obres que s'han de fer al cementiri va dir: «És molt trist que es vegin tots aquests ninxols buits».

No es preocupi que ja els anirem omplint, ja!

El problema, segons es va informar al mateix ple, és que la gent no va comprar els ninxols de la primera fila, la de baix, tot i que són més barats, pel fet que hi ha molta humitat.

● Avis als navegants!

Si a la bocana del port o a les seves immediacions, hi trobeu una mena de «carajo» que sura, no l'agafeu: podria tractar-se d'una altra cosa. I és que el «cacaducte» té el costum d'avarar-se tot sovint i ja sabeu el que passa.

● Avis als contribuents!

Les obres de la depuradora que diu que volen posar a Sant Feliu s'han apujat uns tres milions, pam dalt pam baix, d'ençà que vareu llegir el passat número d'ES CORCÓ. Que com ho sabem? Doncs, és molt fàcil; es multiplica 200 milions per l'índex d'augment del cost de la vida i ja està.

● Un «Corcó» que treballa als bancs del Senat de Madrid, ha vingut a passar uns dies de descans a Sant Feliu i ens ha contat que, en certa ocasió, l'ex-senador Camilo José Cela estava dormint tranquil·lament al seu escó quan el van cridar perquè votés. Com que no contestava, el seu veí va dir ben fort:

—Sr. Presidente, está dormido!

El Sr. Cela es va despertar tot d'una i va dir:

—¡Protesto, señora! ¡No estoy dormido, estoy durmiendo!

—No veo la diferencia —va intervenir el president de la cambra— entre estar dormido y estar durmiendo.

—¡Elemental, Sr. Presidente! La misma que hay entre estar jodido y estar jodiendo.

● També ens va contar el nostre company que no és cert l'acudit que es conta que el mateix Sr. Cela li va dedicar un pet al Sr. Xirinachs.

Diu, en canvi, que van sentir-se moltes llufes amb motiu de la votació de les lleis d'harmonització.

● Oi que sembla de fer riure? Doncs, ai deus!, tornem a casa que Déu n'hi do! S'hi sent uns bufecs d'un aire estrany que, si segueix així, podria arribar a emportar-se'n algun camp, alguna fàbrica o algun ametller.

● La qüestió de Tueda es complica cada vegada més i, fins i tot, diuen els experts que el que primer podria construir-s'hi serien uns «orinaris». Ves a saber si no arribaríem a fer-nos famosos, com va passar a Clochermerle.

● Aquest hivern, eren ja altes hores de la nit, quan passant pel passeig vam poder veure la finestra de l'alcaldia amb el llum encès. Un dels noctàmbuls —bon coneixedor, pel que sembla, dels costums del senyor alcalde— s'hi va referir tot ponderant l'esperit de treball del batlle.

—I no seria millor —va dir un altre de la colla— que enlloc d'una llum fins a altes hores de la nit hi hagués tot de regidors treballant a hores menys intempestives? Així no caldria que els afers els resolgués un de sol a hores tan inusitades.

—És que en aquest país sempre ha funcionat així!— sentencià un altre.

—És clar, i així funciona!— va concloure un quart mentre empenyia la porta de Can Seis i tothom començava a pensar de què seria el carajillo.

● Amb motiu de la Festa del Llibre hem registrat l'aparició de dos llibres d'autors ganxons: «Tres-cents acudits» d'en NARMAS i «Contes del Xafarder» d'un grup d'alumnes de l'ESCOLA PÚBLICA «GAZIEL». L'edició d'aquest darrer es va esgotar a les poques hores i ara els col·leccionistes en busquen els exemplars amb desesperació. Ànim i endavant, nois! Ah!, i una altra vegada feu-ne una tirada més llarga. I que sigui enhorabona!

● Quan comença el torn de precs, els regidors d'UCD-CDC ben agafats de la maneta, que per això la llei del «divorci» ja està al caure, per separar-se quan els convingui, abandonen el Ple. Es veu que no volen o no tenen ganes de dialogar amb els seus «representats». Per més «inri» el Sr. Xargay, en un «arrebato» digne del Dr. Cabeza, diu públicament que aquesta gent li «resbalan».

PENSAMENTS

Era un gran dolor, era un dolor únic, cruel, martiritzant... era el despertador com cada matí.

La jirafa recalcada dalt un fil-ferro, sentia cantar els ocells i es lamentava de la seva mala sort de no poder ser locutora de T.V.E.

Els lladres són el pa dels policies.

Mentre veia emplenar-se de whisky en un bar a la serp, pensava que si s'emborratxava se n'aniria a casa seva fent rectes.

Mai més tornaria a besar-la, en el seu llit el coixí restaria buit, ja mai més l'ajudaria a passar la nit en el més feliç dels èxtasi, s'havia mort la Cuteta, la gosseta de la solterona del 1er.

Va marxar de l'Aragó tot dient passi-ho-bé que cauen «jotes».

VÍCTOR

RECORDANT JOSEP PLA

Diríem, amb Josep M. Castellet, que una de les virtuts de la prosa de Pla és que no és neutra ni admet la neutralitat: per essència demana l'adhesió o entra en conflicte amb l'adversari. I és això, ben segur, el que produeix recels o aversions accentuades cap a la seva obra que no és res més que un reflex de la seva vida, desvetlladora de conflictes produïts per l'engatjament de l'escriptor a la dreta o a l'esquerra en el panorama social o polític del país.

És aquest motiu suficient, però perquè no se li hagi concedit el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes? Inqüestionable com és el valor literari de l'obra de Pla, ens resulta en certa manera paradoxal que no se li hagi concedit l'atenció necessària ni se li hagi preat com corresponia, almenys en tots els àmbits literaris. Volem, doncs, uns quants dies després de la seva mort, retre-li un petit homenatge fet de pensaments i d'estima envers la seva obra, que constitueix una meditació sobre el temps, una reflexió sobre la vida quotidiana, i la manifestació d'una visió completa i coherent del món, compromesa amb una realitat determinada i amb una ideologia tradicional i conservadora.

JOSEP PLA: L'HOME I L'ESCRIPTOR

Josep Pla, autodidacta intel·lectualment, va néixer a Palafrugell el 8 de març de 1897. Va estudiar el Batxillerat a l'Institut de Girona —fet que recorda en el seu llibre *Girona*— i més tard, estudià la carrera de Dret a Barcelona, encara que no exercí mai com a advocat.

Home d'una gran cultura llibresca, deia a *Quadern gris* que «els llibres ens han donat l'esperança d'alguna cosa» i que ell, home apassionat per la vida literària, entenia que aquesta vida literària era llegir. Pla és, bàsicament, un home de cultura francesa: S'interessà i se sentí influït per l'obra d'Stendhal, de Proust, dels enciclopedistes francesos —Montaigne, Rosseau, Montesquieu—, dels romàntics —Musset, Lamartine— i dels realistes —Flaubert, Balzac.

I si, per una banda, la seva formació cultural és completa i complexa, per una altra, la seva formació ruralista o localista, dóna el contrapunt a la totalitat de la seva obra. Bona part d'aquesta fa referència als països pels quals ha viatjat o en els quals ha viscut. Descobrim, així, el Pla coneixedor de la seva època en lli-

bres com *Primers viatges*, *Les illes*, *Viatge a Catalunya*, de l'Empordanet a Andorra, o en reportatges de tipus informatiu —*Rússia*, *Week end (d'estiu)* a *New York* o en *Madrid: l'adveniment de la República*.

El Josep Pla escriptor era un home amb voluntat de ser escriptor professional; la seva vocació era obsessiva i exclusivista quan deia: «És objectivament desagradable no sentir cap il·lusió —ni la il·lusió de les dones, ni la dels diners, ni la d'arribar a ésser alguna cosa en la vida—, només de sentir aquesta secreta i diabòlica mania d'escriure (amb tan poc resultat), a la qual ho sacrifico tot, a la qual probablement ho sacrificaré tot en la vida. En demano: ¿què és preferible: un passament mediocre, alegroï i conformat, o una obsessió com aquesta, apassionada, tensa, obsessionant?».

Els primers tempteigs escriturals els realitzà en les seves pintures de la naturalesa fins arribar a les descripcions de ciutat, costums, personatges —recordem la sèrie dels *Homenots*—, la vida col·lectiva, etc. D'aquí prové la seva gran admiració per la pintura —les tècniques de la qual s'acostaven molt a les de l'escriptura— i, sobretot, pels pintors impressionistes. Però ell, en les seves descripcions, no només tingué en compte la realitat visual exterior, sinó també els seus sentiments d'espectador.

Per Josep Pla, la descripció passa per la precisió, la concreció, l'anècdota i el detallisme, i per això dirà en *El quadern gris* que «els detalls són la quinta essència de tota obra escrita» i que «l'interès de tota obra literària —l'interès diríem bàsic, primari— es troba en els detalls».

Xerraire infatigable, creia que era molt més fàcil opinar que escriure, i mai va negar que aquell seu ofici era fatigós quan explicava a *Notes disperses* que «La literatura demana deixar-hi la carcanada». I en aquestes afirmacions hi ha, no només un orgull de professional conscient, sinó també una voluntat didàctica de cara als que es proposen de fer aquesta feina.

Perquè escriure, segons Pla, és obrar, és a dir, modelar, afaiçonar, donar forma a la llengua del poble per a retornar-la-hi en forma de producte elaborat, i és que, a més a més, l'escriptor té un compromís bàsic, decisiu amb la societat i amb la realitat del moment: «La primera obligació d'un escriptor és observar, relatar, manifestar l'època en què es troba». I la literatura és, d'acord amb això, «el reflex d'una societat determinada en un determinat moment». I si això és, per a Pla, la literatura, la «seva» literatura és expressar, d'una certa manera, la seva ideologia i la seva concepció del món. Ara bé, quina és la concepció que té Josep Pla del món? Quina és la seva ideologia?

JOSEP PLA I LA SEVA «FILOSOFIA» DE LA VIDA

Per tal de respondre les qüestions plantejades abans, podem començar

dient que Pla és el gran escriptor-narrador de la quotidianitat, una quotidianitat que és recercada constantment i que es converteix en el mòbil inesgotable de la seva obra. Diríem que l'obra planiana no és sinó això: la constant i cíclica lluita per a dibuixar tots els aspectes de la realitat diària, sense deixar-ne cap, si és humanament possible. Així Pla s'endevina com l'escriptor que fa el relat s'iguali a la vida i, encara més, en alguns aspectes la seva producció literària és la història de la seva vida, de tal manera que vida i obra s'identifiquen perquè, per a Pla, el fet de narrar equival al fet de viure, com la Scherezada de **Les mil i una nits**.

Per tant, podem concloure que totes les afirmacions sobre la seva ideologia estaran estretament relacionades amb el fet que ell parteix sempre de la naturalesa de les coses i dels homes, en definitiva, de l'essència de la vida mateixa.

La seva imatge del món no es presenta d'una forma organitzadora. Ell és un vitalista i, com a tal totes les seves vivències estan sotmeses al caprici no sempre sistemàtic d'una natura desordenada. És també un materialista —ni irracionalista ni idealista—, simplement un home que viu d'acord amb el que ell anomena «sentit comú», i un tradicionalista que no creu amb el progrés perquè tot passa i retorna a la terra. En un assaig titulat «Per què sóc conservador» diu: «Si el diner es volatilitza i les dones passen i els homes s'esbraven i tendeixen al repapieig; si l'equilibri microbià de la nostra vida és tan precari i incert, si tot, pel mer fet d'existir, està destinat a la destrucció i la ruïna, si de tantes coses bones a penes n'existeix al record, i, de les més belles, ni el record no n'existeix, si tot passa avall per la cantonada de la figacitat i de l'oblit... ¿com és possible de sospitar que hom pugui deixar d'ésser conservador?».

I, en conseqüència, és un escèptic i un pessimista, perquè sap prou bé i afirma que la petitesa de l'home s'ha de projectar en les utopies, i que el fracàs d'aquestes aboca l'home a la frustració i a la solitud, l'única companya de l'individu. Aquesta és la causa de l'individualisme que regeix la ideologia de Pla.

Heus aquí, doncs, com darrera de les vivències quotidianes presentades en la seva obra, s'hi amaga una «filosofia» feta de pensaments i experiències que tenen com a base el reconeixement de la pròpia limitació, ja que és justament en aquesta limitació on l'home pot trobar la felicitat: «Només les coses temporals, limitades, col·locades dintre el relatiu són positives i vitals».

L'OBRA DE PLA: «UNES VASTES MEMÒRIES»

En l'àmplia obra de J. Pla podem distingir-hi tres etapes, deixant de banda els anys de la seva vida immediatament anteriors, els anys d'infància i adolescència que consigna a **Quadern gris** i a

Girona. La primera etapa (dèl 1919 al 1939) és l'etapa que correspon als anys en què Pla viu fora de Catalunya. Pla es lliura a la creació literària sense cap objectiu ulterior.

Va entrar de periodista al diari «Las Noticias», i uns quants mesos abans havia col·laborat a «L'Instant», tot i que els seus primers articles periodístics s'havien publicat bastants anys enrera a «Baix Empordà». Després d'aquestes primers anys viatja a París, primer, després a Madrid, i també a Itàlia, a Viena, a Alemanya, Anglaterra, Suècia, Turquia, Rússia, etc; és quan treballa pel diari «La Publicidad» fins que aquest es catalanitzava i ell també, aleshores, envia els seus articles en català. Va col·laborar, a més, a «D'ací d'allà», «La Revista», «La Veu de Catalunya», etc. La seva prosa, en aquell temps, va començar a sobtar i fins a escandalitzar: era una prosa natural i senzilla que s'oposava totalment a la prosa noucentista.

La segona etapa (del 1939 al 1953) és una etapa costumista, descriptiva, purament anecdòtica. La producció, en els primers anys, és en castellà —per raó de les circumstàncies en la immediata potguerra: són els anys de les seves col·laboracions a la revista «Destino»

Van ser potser els traumes de la guerra els que van determinar-lo a romandre a Llofríu i a mantenir una actitud oberta a favor dels aliats? La resposta no s'ha trobat encara ni la va donar mai Pla en els seus escrits. El cas és que la vida retirada que va portar va afavorir la producció de la seva extensa obra. **Un senyor de Barcelona** i **El carrer estret** són dues de les poques novel·les que va escriure que pertanyen a aquest període.

I a partir més o menys de l'any 53 Pla inicia una tercera etapa en la qual domina la voluntat d'historiar la seva època, l'actitud memorialista en funció d'unes necessitats col·lectives. Inicia

també la reordenació i edició de les seves **Obres Completes**.

Observem, així com l'obra de J. Pla és el reflex de la seva trajectòria vital, el document més fidel d'un temps i d'un país.

UNA OBRA, UN ESTIL

Un dels màxims desigs de Pla era fer entenedora la seva prosa. Aquest és el motiu pel qual la seva obra és plena de naturalitat, de frases sintàcticament senzilles —coordinades o juxtaposades—, de mots familiars i precisos... I aquest és el motiu que ha fet que J. Pla aconseguís un gran èxit popular.

El seu estil és clar i diàfan gràcies a l'ús adequat dels adjectius. Josep Pla deia que escriure «és un ofici que consisteix a lligar graciosament substantius i adjectius», i a partir d'aquí ell sabé crear tot un entorn ambiental basat en la plasticitat i la sensualitat d'adjectius, imatges, metàfores, etc., a través dels quals descobreix i configura el món. Els adjectius són, sovint, cromàtics, a vegades referits a les sensacions que provenen de l'olfacte, o adjectius que desvetllen la ironia tan característica en el Pla home i escriptor.

JOSEP PLA I EL PAÍS

És indubtable que Pla fou un gran co-neixedor del seu país, i no només de l'Empordà o del Baix Empordà, com han volgut creure els que l'han titllat de localista, sinó també de tots els pobles que conformen la terra de llengua catalana (la Catalunya Vella i la Nova, Mallorca, València i el Rosselló), perquè —ell mateix deia— «formen un dels conjunts europeus més unificats». I és que els homes i dones d'aquestes terres estan units no per raons superficials, anecdòtiques o folklòriques, «estan units per una mateixa concepció de la vida, per la idèntica significació que tenen les nostres paraules quan es tracta de coses bàsiques».

J. P.

Mas Pla, gener, 1963.

Pla penava que el fet que molts catalans no creguin en Catalunya és degut a què no veuen públicament projectada la seva idea de Catalunya. D'aquí, doncs, l'individualisme dels catalans que pensen que l'única sortida no és sinó la força individual: L'individualisme és el nostre pitjor defecte (...) però alhora és potser la nostra primera qualitat. Gràcies a ella anem tirant, anem fent i mantenim un to passablement discret».

L'arrelament a la Història catalana passa també per l'amor a la llengua, que és la manifestació d'un poble: «Fondre llengua i poble és donar-li un esperit: És la primera obligació d'un escriptor».

Hi ha una frase clarivident de J. Pla que ens ajudarà potser a entendre no només la idea que ell tenia del seu país, sinó també tot el seu pensament. Ell la deia quan alguns joves se li acostaven demanant-li què podien fer per recuperar la identitat personal dels catalans. La frase, que ens pot servir a tots d'exemple, era: «procureu conèixer al país i us coneixereu».

Valgui com a nostra, aquest fragment de l'obra **El meu país**, en el qual J. Pla explica els efectes de la tramuntana:

«He passat aquest últims dies recollit a

la vora del foc familiar, sentint xiular i bramular, intermitentment, aquest vent impressionant que s'anomena la tramuntana. Pels voltants de l'equinocci de primavera, sol anar lligada amb el que els pagesos del Maresme anomenen el temporal de les faves. Si el vent s'arria, fort sempre fa mal; en aquest temps els seus estropicis són considerables. He contemplat l'esforç que el vent ha fet per destruir aquell esforç d'ordenació, sempre peremptori, que l'home tracta de projectar, infatigable, sobre la naturalesa. Veure un hort de cultiu delicat destrït per la força del vent fa una gran pena. Arbres esqueixats, feixes devastades, desordre general. Els pèsols suaus, les orlletes de les faves tendres, la inflada col-i-for, l'escarola fina i blanca i l'enciam han quedat trossejats. Constatar com un remoli invisible i ferotge esqueixa un ametller carregat de fruit és un trist espectacle. Ara es pot saber, gràcies als aparells, a quina velocitat marxava el vent que féu aquests estralls; és un consol, però molt avar.

En termes generals, la tramuntana és un vent que ens arriba de l'altra banda de les muntanyes. Passa, enfollit, per l'admirable jardí de les teres del Rosselló; entra a l'Empordà després de burinar els

cims gelats del Pirineu. Ja entaulada, a la nit, es veu blanca, lleugerament blavosa, l'estrella polar. S'ha d'afegir que és un vent sec en extrem, molt fi, de gran impetuositat, de buf seguit, de bona respiració. A Barcelona, dominada pel vent de garbí, els marxapeus són molls i grassos; a Figueres, quan fa tramuntana les pedres dels carrers rellisquen com una pell de serp tibant.

Hi ha dues figures típiques de la tramuntana. Hi ha la forma modesta i rutinària d'aquest vent, entaulat d'una manera habitual sobre les terres del nord del país, i de les quals constitueix un element bàsic. És l'aire de tramuntana, creador del clima més agradable, més tònic, més vivificant, que en aquest país es pot imaginar. És un aire que entra generalment pel coll del Portús, de vegades pel coll de Banyuls, i es projecta d'una manera més viva sobre l'Alt i el Baix Empordà, i de vegades arriba a dominar sobre el litoral de la Selva. La ciutat de Girona no n'arriba a sentir l'aire; en sent purament la pressió lateral. És un corrent que arribarà al cap de Sant Feliu, al cap de Tossa, però que d'ací no passarà. En aquests caps trobarà indefectiblement el garbí reguantant-lo».

ROSA FONT

INTERIORS

Em veig reflexat i dansant
entre les flames del foc
i em sento encès i vibrant
mentre em faig caliu poc a poc.

Un xàfec d'incomprensió
em cau al damunt constantment
i no trobo cap més horitzó
que continuar la tortura eternament.

Llum de canvi incert
que no em deixa tranquil
però . . . , avui em sento segur
La força està en mi!!

VÍCTOR

QUAN T'ESTIMO A LA PLATJA

És hivern.
La sorra verge,
sense crits
ni pell nua.
Mar endins,
llum de blavor
el cel traspua.
Les onades
omplen l'aire
de suau remor.
Tinc els ulls
ferits de claror.
Plens de poesia.
Em parla de tu,
amor,
una vela blanca
a la llunyania.

ENRIC LLUCH i DASI

Pensaments

I

Abans de dormir-me
t'obro els meus sentiments
tu, els posseeixes
. . . i ara són teus.

En veu baixa, amb por,
els meus dubtes murmurejo
tu, els prens
. . . i esdevenen certesa.

II

Esforç
de trobar-te a cada pas
de somniar-te en tots els somnis.
Esforç no,
desig
de no oblidar-te.

ÀNGELA RIBAS i LACASA

UNA ESPORTISTA

L'ANGELES BOYERO CRUZ és pel que escriu aquestes ratlles sinó la millor, si l'esportista més important que tenim a la nostra ciutat, i això queda clarament reflectit en l'entrevista que segueix, i on veureu que és la 1.ª olímpica ganxona, ja que participà l'any passat a l'Olimpiada per a Minusvàlids que se celebrà als Països Baixos.

—On vas néixer?

—Vaig néixer a Girona.

—Quina edat tens?

Tinc 17 anys.

—Què estudies actualment?

—Estudio COU.

—Quins esports practiques?

—La natació.

—Quan vares començar a practicar decididament la natació?

—Ara fa uns 5 anys.

—Quan vares participar per primer cop a una competició?

—Fa uns 5 anys, quan vaig anar a uns campionats que es feren a Madrid.

—On assolires els teus primers triomfs?

—A unes competicions que es feien a l'Hospital Sant Rafael de Barcelona.

—Ens pots esmentar alguna de les competicions en què has participat?

—Entre altres: Campionats d'Espanya de Natació per a minusvàlids, Torneig de les Vuit Nacions a Holanda, Jocs Mundials a Anglaterra, i el 1980 a l'Olimpiada per a disminuïts físics que se celebrà a Holanda.

—Parla'ns dels teus èxits més importants.

—A Holanda vaig guanyar 4 medalles d'or, a Anglaterra 2 d'or i una de bronze. També tinc diverses medalles dels campionats d'Espanya.

—Com olímpica vares visitar fa pocs dies al Rei Joan Carles, què et va semblar aquest acte i què us digué el rei?

—Fou un acte molt curt, només durà uns 10 minuts. El Rei ens preguntà coses sobre la nostra vida esportiva i es mostrà preocupat pels problemes dels minusvàlids i la seva adaptació a la societat.

—On i quan entrenes?

—Els entrenaments els faig a la piscina «La Fosca» de Palamós. Hi vaig quan tinc temps i em preparo per les proves que he de fer en les futures competicions.

—Et seria millor entrenar a St. Feliu?

—Sí, ja que podria dedicar-hi més temps.

—El passat mes de març se celebrà la «Setmana del Deporte Escolar», ¿es varen posar en contacte amb tu els organitzadors per a participar en algun dels actes?

—No oficialment mai m'han dit res a Sant Feliu.

—Com veus l'esport ganxó en general?

—Trobo que falten instal·lacions, i sobretot una piscina coberta.

—Quines són les perspectives pel futur?

—Ara s'ha format la secció gironina de la Federació de l'Esport per a Minusvàlids, i tinc la possibilitat d'anar a entrenar a Girona però això depèn del que faci l'any proper. Del tema competicions t'he de dir que anirà al Campionat de Catalunya amb l'equip de l'Hospital St. Rafael del qual formo part, i el mes de juliol hi ha els Campionats Nacionals de Saragossa, i d'allí sortirà la selecció que anirà als Mundials d'Anglaterra el proper estiu.

Fins aquí les opinions de l'Angeles, esperem que d'ara endavant tingui un lloc destacat dins de l'esport ganxó, i que el seu esforç i voluntat demostrin que l'esport no s'ha de cobrir de moltes coses supèrflues com passa tot sovint.

PEP

INICI A UN ESPORT

L'activitat sub-aquàtica és un dels esports menys coneguts, i la causa és que la seva pràctica no comporta la presència d'un públic que animi i aplaudeixi els competidors.

La seva divulgació és per tant més difícil i exigeix una dedicació especial de les entitats que apleguen els practicants d'aquesta activitat. És per això que el Centre d'Activitats Sub-Aquàtiques Costa Brava iniciarà un curs per a la correcta pràctica de la natació sota-aigua a pulmó lliure, amb el qual hom pretén donar unes bases de coneixements pràctics a nois i noies entre dotze i catorze anys, interval d'edat més adient per a aprendre el que s'ha de saber en natació sub-aquàtica.

És evident que un curs d'aquest tipus no pot dur-se a terme sense la cooperació de persones i entitats que d'una manera desinteressada, ofereixen el seu temps, els seus coneixements o les seves instal·lacions, com és el cas del Camping Riembau de Platja d'Aro que posa a disposició del C.A.S.C.B. la seva excel·lent piscina, el Nou Casino La Constància que permet de fer sessions de divulgació en els seus locals, o els membres del Centre que faran de monitors al curs. No cal dir que en els professors dels diversos centres d'ensenyament el C.A.S.C.B. hi ha trobat la imprescindible col·laboració per a oferir el curs als alumnes. En total se n'hi han apuntat uns quaranta.

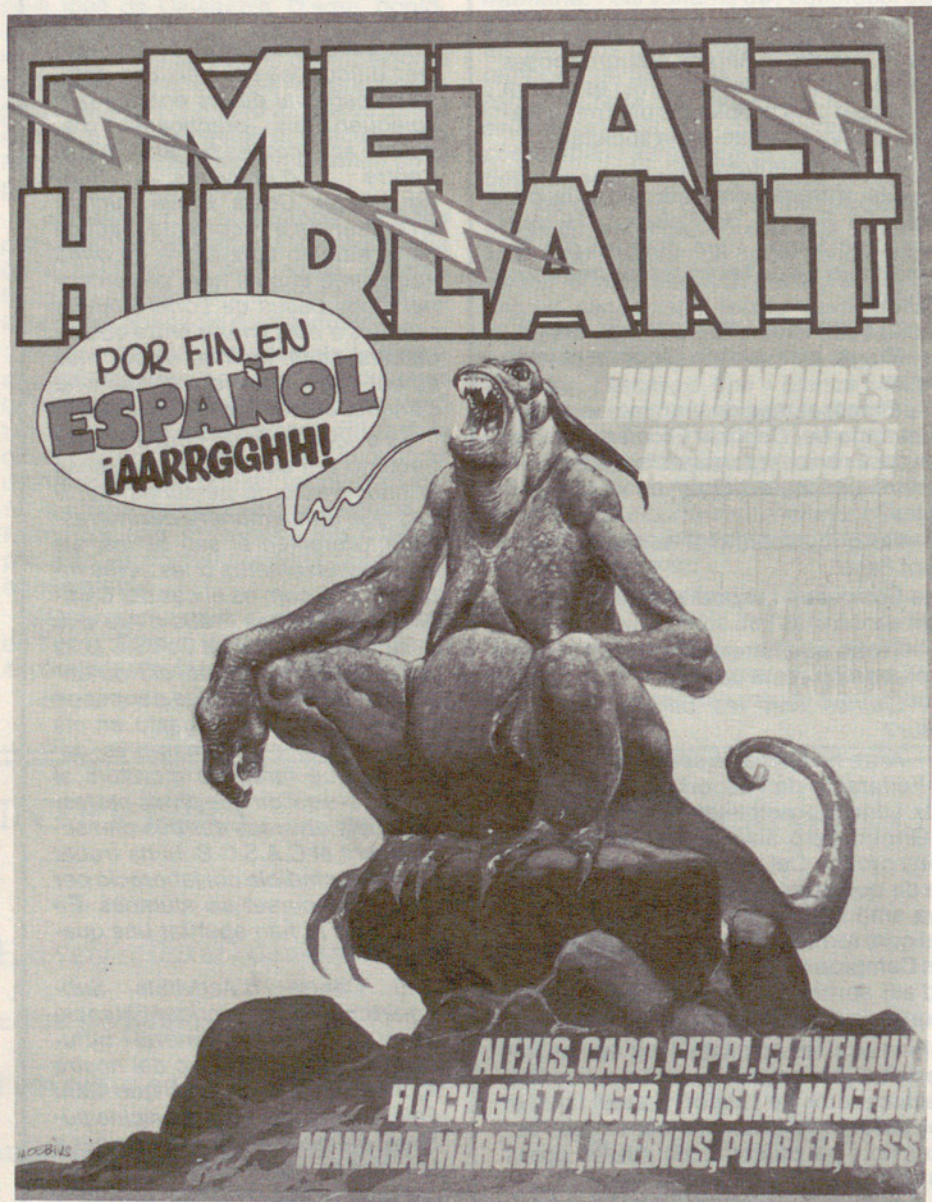
El Centre d'Activitats Sub-Aquàtiques voldria cridar l'atenció de les Autoritats en general i, naturalment, en primer lloc del nostre Ajuntament, vers el fet que Sant Feliu no disposi de cap piscina pública, element indispensable per a la pràctica continua d'un dels esports complets si n'hi ha, com és la natació. No ens correspon de ficar-nos en valoracions pel que fa a alicients per als visitants, sinó en la utilitat que per als veïns de Sant Feliu de qualsevol edat, però en primer lloc del jovent i la infància, significaria el disposar d'aquest equipament. Al marge del nostre interès concret per la nostra afecció, creiem que una piscina pública a Sant Feliu ha d'estar entre els objectius ciutadans que vénen immediatament després dels de primeríssima necessitat.

El C.A.S.C.B. igualment com està disposat a muntar i donar aquest curs a una piscina que ens deixen, ho està a totes les col·laboracions que poguessin portar a aquesta finalitat: una piscina pública per al poble de Sant Feliu.

C.A.S. COSTA BRAVA

El Metal Hurlant en castellà

Ha sortit, i en castellà, la revista de còmics Metal Hurlant, cosa que haurà fet caure la baba als aficionats als còmics. Nosaltres després d'aixugar-nos amb el mocador, intentarem explicar-vos una mica què hi ha darrera d'aquest nom tan estrany de Metal Hurlant (Metall Udolant).

Tot va venir d'un dia que tota una sèrie de dibuixants i guionistes de còmics (francesos) van cansar-se d'estar sotmesos a les exigències de les editorials que influen molt directament en el resultat dels seus treballs, fent-los posar ara un pit ara una cama tallada segons es portés sexe o sadisme. Varen fote un cop de puny a la taula i es van plantar pel seu compte.

Vet aquí que Dionet, Moebius, Druillet, i Farkas s'ajunten i formen «Les Humanoïdes Associés» i en gran esforç, tots junts, pareixen el Metal Hurlant, revista en la que podran publicar amb entera llibertat tots els seus treballs sense la castració que representa un cap de producció que en aquest cas seran ells mateixos.

Ara bé, què representa Metal Hurlant en el món del còmic? Primer de tot una revolució total i conscient, tant des del punt de vista econòmic com artístic. Quan a principis dels 70 surt al carrer el primer número, la crítica fum el crit al cel, demanat si és o no és lícit donar al públic unes historietes sense guió, i si no era una presa de pèl que una història que començava la mar de sèria acabés amb una solemne broma, en fi, que es van saltar totes les normes a seguir imposades per les editorials i per la força del costum.

Després de tot això, l'editorial Nueva Frontera (Totem, Boumerang, Blue Jeans), llença al carrer el número 1 de Metal Hurlant. Presentant-se una revista molt digna i molt ben editada, amb uns treballs d'una qualitat excepcional, des d'en Milo Manara que ens presenta una història titulada Fone realment enlluernant, passant per una història en color d'en Voss de qui es pot trobar a les llibreries el seu treball «Heilman» que és fantàstic o en Margerin amb el seu descabellat humor o l'espanyol Macedo, o una història immillorable d'en Moebius, treballs en color de Claveloux, Poirier, Zeppi, Fomental, Goetzinger, fins a arribar a articles de Cinema i de Rok & Roll. Ah!, i a més a més dues planes amb fotografies en color de tots els dibuixants en calçotets.

I aquí acabem donant la benvinguda i que trigui molt a deixar-nos aquest primer número de Metal Hurlant. Demanem també als llibreters del poble a veure si el proper número no l'hem d'anar a comprar a Barcelona com ha passat aquest cop.

Arzach, Harzak, Arzak, i Harzak
featuring: Jerry Cornelius

itineraris de natura

Encetem aquest nou espai a la vista amb la intenció d'oferir uns itineraris a tots els amants de la muntanya i els interessats per conèixer una mica més bé els voltants naturals de la nostra vila. Tots els recorreguts assenyalats són per anar-hi a peu.

A Algun d'aquests llocs, avui dia s'hi pot anar per mitjà de vehicle ja que per tot arreu s'han obert carreteres que porten a possibles urbanitzacions.

L'atractiu que oferia la comarca que ens envolta ara s'ha perdut en part i ha canviat un bon tros la seva fesomia.

No fa molts anys, tots aquests llocs solament eren accessibles a tots aquells que anaven a peu: excursionistes, caçadors, boletaires... Només hi havia corriols o camins de carro. Avui, com ja hem dit, per tot arreu només s'hi troben carreteres. Quan els vehicles motoritzats es desplacen per aquests llocs, es comença a degradar la naturalesa, deixalles a pilons, es cremen els boscos per imprudències... És la civilització!!???

Passat el coll, decantarem cap al corriol de la dreta que ens portarà a les sorres i més amunt, als camps i a la casa de Sant Benet.

La vegetació és molt abundant i variada. Dominen el bosc les alzines sureres i els pins. Hi ha també una gran variació d'arbusts i d'altres plantes com arboç, bruc, grèvol, marfull, romani, fariola, etc...

També en determinades èpoques de l'any i si les condicions meteorològiques són favorables a les pluges, s'hi fan bolets en abundància, essent les espècies més nombroses els pinatells, rovellons, retjos, rossinyols, surenys i d'altres.

Pel que fa referència a la caça, molts anys enrera hi havia una variada gamma de races d'animals: conills, llebres, porcs senglars, gats maires, teixons, gorja blanc... i d'ocells hi abundaven les perdius, guatlles, torts i altres aus.

Avui la caça és molt escadussera i a part dels conills i d'algun porc senglar totes les altres espècies han desaparegut.

Quan es feia l'aplec de Sant Baldiri, la gent que es cansava s'aturava a Sant Benet i mentre s'esperava ballava sardanes a la Divina Pastora.

JAUME ESCORTELL

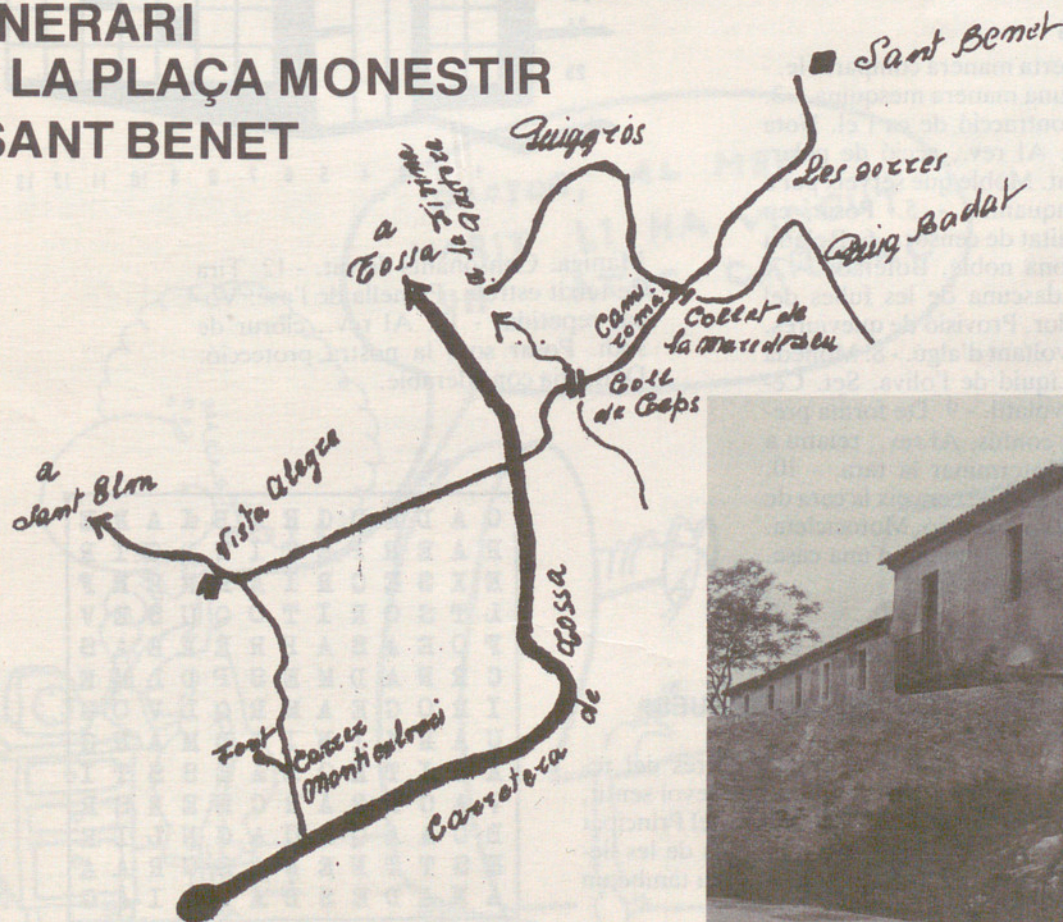
Anada: 1,30 h.

Retorn: 1 h.

Sortirem de la Plaça Monestir i seguirem la carretera de Tossa. Ens enfilarem pel carrer de Monticalvari i quan entrarem al bosc, trobarem la font del mateix nom. Seguirem pujant el camí fins a la casa de Vista Alegre, casa que es troba al peu del camí que va de Sant Elm a la carretera de Tossa, passant per «Les Penyes». Seguirem el camí de la dreta fins a

trobar la carretera de Tossa. Travessarem la carretera de Tossa i, a la dreta, passant pel camí de sota, trobarem el camí que ens portarà al coll de Ceps. Encreuament de camins. Pujarem pel camí del mig, que, passant pel camí romà, ens durà al collet de la Mare de Déu, coll que separa el Puig Gros del Puig Badat. El Puig Gros forma part de la Costa Cirera, al cim de la qual hi ha el pi de la Milana que serveix d'orientació als pescadors.

ITINERARI DE LA PLAÇA MONESTIR A SANT BENET

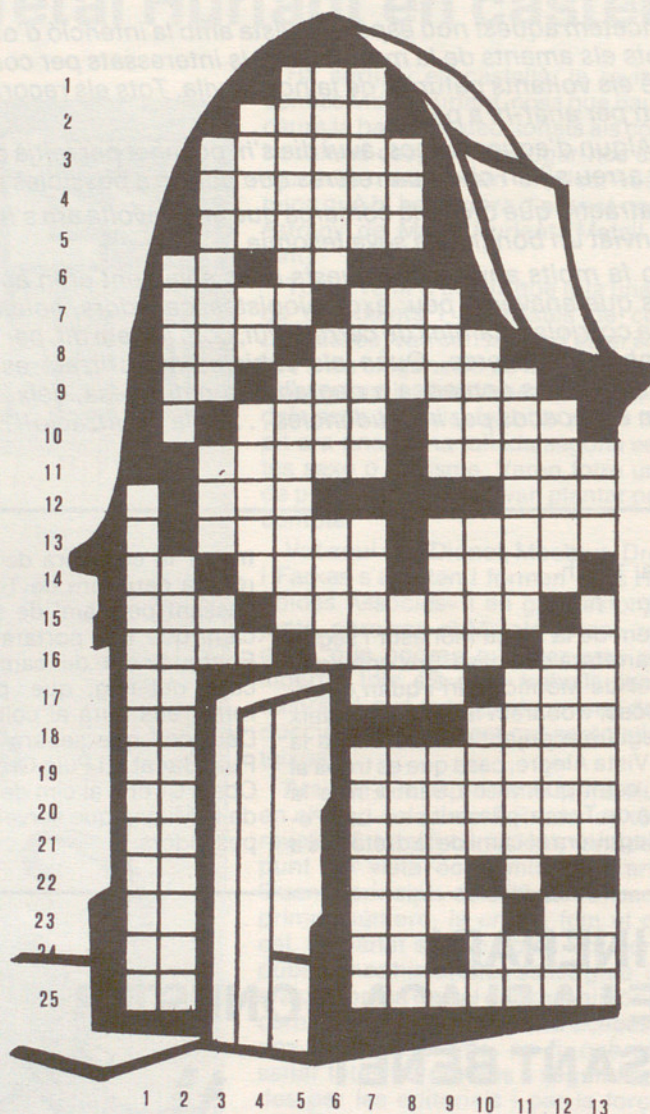
corcograma

HORIZONTALS

1. Extremitat dels ocells. - 2. Proveït d'ales. - 3. Lloar. - 4. Al rev., xisclé, esgarip. - 5. Al rev., llampec llunyà de què no se sent el tro. - 6. Consonant repetida. Símbol de l'alumini. - 7. Al rev., solc. Acte de dormir. - 8. Clorur de sodi. Viu plaer de l'ànim. - 9. Planta papilionàcea (Ervum ervilia). Cadascuna de les parts en què es divideix un llibre. - 10. Motiu d'una composició musical. Arbre americà (cgysoalanus icaco). - 11. Riu artificial. Fruit de la palmera. - 12. Cent. Ocells. Àcid ribonucleic. - 13. Satèl·lit de la terra. En pl., llenç que porta el sacerdot. - 14. Dos mil. Natural de l'Aràbia. Nena. - 15. Efecte de l'acció de la gravetat sobre els cossos. En fem., relatiu a l'atavisme. - 16. Establiment per gent desvalguda. Al rev., dona notícia. Consonants de som. - 17. Consonants. Buscall. Ministeri d'obres públiques. - 18. Símbol de l'or. Mamella. - 19. Prefix que denota dos. Ratador. - 20. Consonants. En fem., el qui guarda oques. - 21. Vocals. Revocar o modificar una llei. - 22. Dos mil. Hidrocarbur gasós. - 23. Vocal repetida. Dia. Vocal repetida. Al rev., fem. de en. Dit parlant. - 25. Consonant repetida. Qualitat de rar.

VERTICALS

1. D'una certa manera comparable. - 2. Nivell. D'una manera mesquina. - 3. Concedir. Contracció de ca i el. Nota musical. - 4. Al rev., acció de pelar. Article definit. Moble que serveix per a menjar. Cinquanta. - 5. Posar en alarma. Dignitat de censor. - 6. Relatiu als llavis. Dona noble. Bofetada. - 7. Dreccera. Cadascuna de les fulles del calze d'una flor. Provisió de queviures. Posant-se al voltant d'algú. - 8. Moneda espanyola. Líquid de l'oliva. Set. Cestona líquida volàtil. - 9. De forma precisa, no gens confús. Al rev., relatiu a les ovelles. Determinar la tara. - 10. Lligadura de tela que cenyeix la cara de les monges. Petita porció. Motocicleta. Home jove. - 11. Comuna d'una casa.

Màniga. Consonants de rat. - 12. Tira de teixit estreta. Femella de l'ase. Vocal repetida. - 13. Al rev., clorur de sodi. Posar sota la nostra protecció. D'alçària considerable.

SOPA DE COMARQUES

Localitzeu, entre les lletres del quadre i llegint-les en qualsevol sentit, els noms de 12 comarques del Principat de Catalunya. Amb la resta de les lletres i en horitzontal, llegireu també un vers de Joan M.ª Guasch.

C	A	D	E	U	G	R	E	B	I	A	R	E
R	A	E	R	P	E	T	I	T	D	C	I	R
E	X	S	E	G	R	I	A	R	R	E	R	F
L	T	S	O	R	I	T	O	Q	U	S	E	V
F	O	E	A	S	A	P	R	R	A	E	A	S
C	R	N	A	D	M	E	S	P	D	L	M	E
I	R	O	G	E	A	M	R	Q	L	V	O	U
U	A	R	X	I	N	I	A	D	M	A	N	G
A	G	I	T	E	O	L	A	E	S	S	T	I
V	A	G	E	R	A	R	C	E	E	R	S	R
B	C	A	A	Q	A	U	A	G	N	L	I	R
E	S	T	T	N	E	N	A	S	G	R	A	A
A	N	A	D	E	S	B	A	N	O	I	A	G

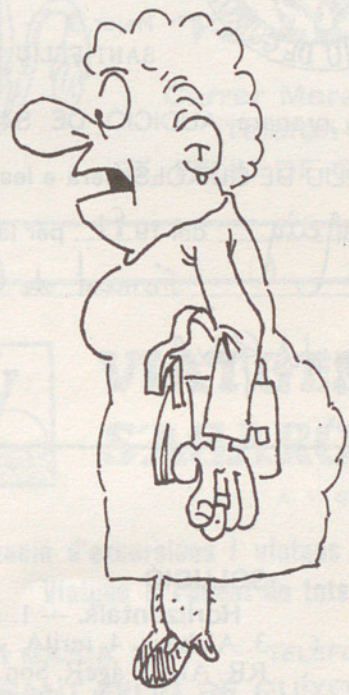

A VOSTÉ, JO, ME L'IMAGINAVA
DIFERENTA

COM? LLETJA, GROSSA
I TONTA

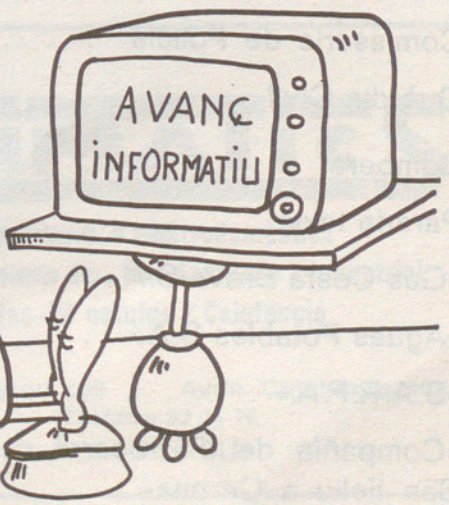
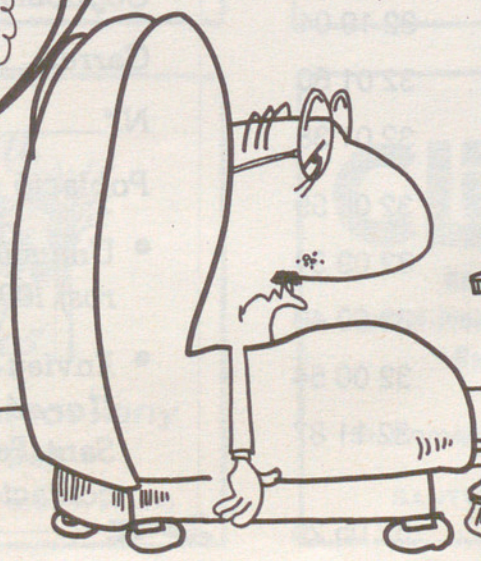

NO, MACA, ALTA
I LLESTA

Extrassalt

DOCTOR, AL MEU
MARIT LI HA VINGUT
UN ATAC CARDIAC

Agrupació Amics de la Sardana

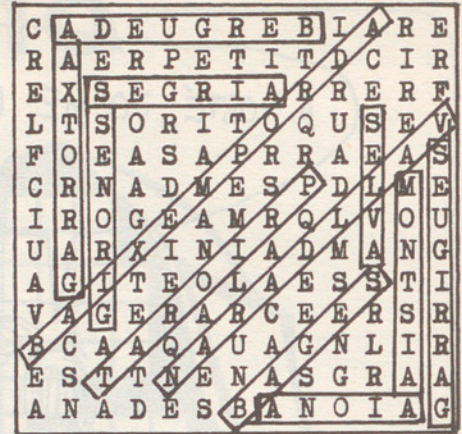
Major, 7 - Telèfon 320355
SANT FELIU DE GUÍXOLS (Girona)

La propera AUDICIÓ DE SARDANES que tindrà lloc a
SANT FELIU DE GUÍXOLS, serà a les 12 h del matí del dia 24

de Maig del 1981, per la Cobla

Foment de la Sardana de Gironella

al Passeig dels Guixols

SOLUCIÓ

Cirerer petit,
cirerer florit
que fas arracades,
diga'm quina mà
te les ve a cercar
quan les tens granades.

(Joan M.ª Guasch)

SOLUCIÓ

Horizontals. — 1. Ala. - 2. Alat. -
3. Alabar. - 4. terilA. - 5. opmalL. - 6.
RR. Al. - 7. ageR. Son. - 8. Sal. Delit. -
9. ER. Capítol. - 10. R. Tema. Icac. -
11. Canal. Dàtil. - 12. C. Aus. Rna. -
13. Lluna. Amits. - 14. MM. Àrab.
Nina. - 15. Pes. Atavica. - 16. Asil.
asivA. Sm. - 17. Rq. Tio. Mop. - 18.
Au. Mama. - 19. Bi. Ratoner. - 20. Ln.
Ocaterra. - 21. Ea. Derogar. - 22. MM.

Eta. - 23. EE. Jorn. AA. - 24. NN. aN.
Oral. - 25. TT. Raritat.

Verticals. — 1. Comparablement. -
2. Raser. Mesquinament. - 3. Atorgar.
Cal. Sí. - 4. aleP. El. Taula. L. - 5.
Alarmar. Censura. - 6. Labial. Dama.
Nata. - 7. Atall. Sepal. Abast. Rodejar.
- 8. Ral. Oli. VII. Acetona. - 9. Nítid.
anivO. Tarar. - 10. Toca. Mica. Moto.
Noi. - 11. Latrina. Mànega. Rt. - 12.
Cinta. Somera. AAA. - 13. laS. Empa-
rar. Alt.

agenda

Ajuntament	32 04 12
Ambulàncies Creu Roja	32 08 59
Hospital Municipal	32 01 30
Polícia Municipal	32 19 04
Comissaria de Policia	32 01 60
Guàrdia Civil.	32 01 38
Bombers	32 08 59
Parada taxis	32 09 34
«Gas Costa Brava S.A.»	32 09 40
«Aguas Potables S.A.»	32 00 54
«S.A.R.F.A.»	32 11 87
«Compañía del Ferrocarril de San Feliu a Gerona»	32 05 26

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ A

Es Corcó

Nom .....

Cognoms .....

Carrer .....

N.º ..... Pis ..... Tel. ....

Població .....

• Una subscripció anual (12 núme-
ros) 1000 pessetes.

• Envieu aquesta butlleta a *Es
Corcó*, carrer Sant Ramon, 65,
Sant Feliu, i ja ens posarem en
contacte amb vosaltres.

La Gran Moda

C/. Maragall, 2
SANT FELIU DE GUÍXOLS

ANTIGUITATS
— | —
SALA D'ART

La Rosella

Carrer Maragall, 24
Telèfon 32 29 82
ST. FELIU DE GUÍXOLS

RESTAURANT **OPTIMUS**
PLATJA D'ARO - Telèfon 81 77 43

SELF-
SERVICE

Plats per a
endur-se'n

ROSTISSERIA **OPTIMUS-2**
SANT FELIU DE GUIXOLS
Major, 23 - Telèfon 32 00 85

**VIATGES
S'AGARÓ S.A.**

A. V. G. Títol n.º 467

Organització d'excursions i viatges en general
Viatges a l'abast de tots

CARRER MAJOR, 29 TELÈFON 32 08 36
SANT FELIU DE GUÍXOLS

JOYEN

TALLER JOIERIA

— :: —
REPARACIÓ DE JOIES, COL·LOCACIÓ DE
BRILLANTS, PERLES O PEDRES PRECILOSES,
NOUS DISSENYS, ETC...

— :: —
EN EL CARRER ZORRILLA N.º 20
DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
TEL. 32 22 91

Stylo, s.l.

Pintura - Decoració

Cervantes, 26 - Tel. 32 16 41
Sant Feliu de Guíxols

Obert tot l'any

Telèfon (972) 83 72 93
SANTA CRISTINA D'ARO (COSTA BRAVA)

CLIMATIC

Reparació d'electrodomèstics
Instal·lacions de: Gas domèstic / Industrial
Gas-Oil estufes / Calefacció

St. Domènec, 169 Avda. Catalunya, 46
Telèfon 32 01 76
SANT FELIU DE GUIXOLS (Girona)

LAYETANA, S.A.

COMPANYIA ESPANYOLA D'ASSEGURANCES

- Incendis
- Robo
- Combinada per a Comerços
- Combinada per a la Llar
- Combinada per a Comunitats
- Responsabilitat Civil
- Transports
- Embarcacions
- Vida
- Accidents Individuals
- Automòbils
- Vidres

Delegació a S. FELIU DE GUIXOLS

Ramon Gruartmoner Illa

Heriz, 26 / 28 - Telèfon 32 05 37

Delegació a PLATJA D'ARO

Gruartmoner-Gutiérrez

Edifici Banc de Madrid

Escala A, Entresol Porta 5

Telèfon 81 81 59